

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Onsdag 17. januar 2018 kl. 10:15 - 12:15.

Møterom 448 - JUSII

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Jan-Ove Færstad (a)

Øyvind Røed (b)

Nathalie Gaulier/Ingrid Tøsdal*, vara for Kjersti Bakke Sørensen i ordinært møte (c)

Lise Carlsen (d)

Erlend Aarli/Magnus Sveberg** (d)

Forfall: Kjersti Bakke Sørensen (C) i ordinært møte,

* Fordi bare én vararepresentant for gruppe C kunne møte, og for bare en begrenset del av møtet, ble dekanen bedt til å oppnevne en settevara for gruppe C gjeldende for det resterende av møtet. Han anser at hans fullmakt etter § 4 første ledd i Reglement for Det juridiske fakultet omfatter en slik oppnevning, og har i e-post 17/1-2017 oppnevnt Ingrid Tøsdal.

** I ekstraordinært møte den 25. januar (sak 12/18 og 14/18) var Erlend Aarli til stede til kl. 10:00, dvs. under behandlingen av sak 14/18. Deretter tok Magnus Sveberg over.)

Sekretær: [johanne.spielkavik@jurfa.uib.no](mailto: johanne.spielkavik@jurfa.uib.no)

ePhorte 18/174

Neste møte: onsdag 7. mars 2018, kl. 10:15 i 448 - JUSII.

Sak 1/18 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling:

Tre ettersendte saker:

- a) 3/18-2 Alternative utvelgelseskriterier for utveksling
- b) JSU ber om reversering av vedtak i sak 88/17 Begrensing i antall studenter til samme utvekslingsdestinasjon samtidig.
- c) Studieadministrasjonens merknader til JSU sitt notat.

To saker presentert i møtet:

- d) JUS123 Forvaltningsrett II. Prøvingsform: Endring fra fire timers skoleeksamen til seks timers skoleeksamen med virkning fra V18.
- e) SU inviteres til å uttale seg med hensyn til utforming av utlysning av inntil to faste vitenskapelig stillinger.

Utvalget aksepterer å behandle alle fire sakene.

Dagsorden:

- a) Behandles i henhold til eksisterende dagsorden
- b) og
- c) inngår i ny vedtakssak 13/18
- d) inngår i ny vedtakssak 14/18 (sirkulasjonssak)
- e) inngår i ny uttalesak 3/18 - 3 (sirkulasjonssak)

Innkalling og dagsorden ble godkjent med disse tilpasningene.

Sak 12/18 og 14/18 ble behandlet i ekstraordinært møte den 25. januar 2017.

Sak 2/18 Orienteringssaker

1

Protokoll fra SU 29. november 2017. Godkjent på sirkulasjon 4. desember. OBS -

	ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak a) JUS243 Alminnelig formuerett Litteratur b) JUS276-2-B European Human Rights Litteratur Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Johanne.spielkavik@uib.no
3	Registrert semester for kontinuasjonseksamen. Fra og med 2018 vil semesteret for kontinuasjonseksamen i august, bli den påfølgende høsten. Orientering fra studieadministrasjonen.
4	Proessen med ny studieordning. Studiedekanen orienterer. 8. desember: Diskusjonsnotat sendt ut internt. 12. desember: Diskusjonsnotat sendt ut til eksterne aktører. 13. desember hadde vi et allmøte. 19. januar er frist for merknader til diskusjonsnotatet. 24. januar er frist for svar på spørreundersøkelse. 26. januar: Allmøte. Nettsiden med diskusjonsnotat, høringssvar mv: http://www.uib.no/jur/62628/utredning-av-ny-studieordning Saken ble utsatt. Saken går til fakultetsstyret som drøftingssak i februar.
5	Fra prat til praksis. Studieadministrativ avdeling tilbyr en tverrfaglig seminarserie for alle som er involvert i undervisning og læring. Erfaringsmessig er disse seminarne praktisk innrettet og «matnyttig». http://www.uib.no/sa/110360/fra-prat-til-praksis Det første seminaret i vår går allerede den 29. januar. SU ber om at Fakultetsnytt jevnlig minner om denne seminarrekken.
Sak 3/18	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	JUS241 Strafferett Kursrapport .
SU uttaler	SU takkar for vel gjennomført kurs og seier seg samd i at emnet synest å ha funne ei god form. Studentane kjem frå tre år med mykje obligatorisk undervisning til eit fjerdeår med lite obligatorisk, dette stiller store krav til strukturen på emnet for å hindra at studentane ser dette som eit «friår». Nettopp denne utfordringa ser det ut til at nøgjedande struktur handsamar på ein god måte. SU trekkjer særleg fram det positive i å gjere førelesningane meir studentaktive. Elles vil SU støtte tanken om å gripa tak i dagsaktuelle tema, jf. seksualbrottsverk. Det er neppe tvil om at så vel det spesifikke emnet som programmet som heilskap vil tene på at innhaldet tematisk vert knytt opp mot ein røyndom studentane er kjende med. Om prosedyresamlingane: SU vil oppmoda om å gå vidare med å utvikla ein modell som kan aktivera fleire studentar i denne sentrale og viktige læringsaktiviteten. Med omsyn til talet på studentar som trekte seg under eksamen: Det kan være nærliggjande å tenkje seg at dette er studentar som vil gjenta ein bestått eksamen, og som trekkjer seg når dei ser at det neppe er utsikter til å forbetra karakteren. Det er ikkje tilfelle her – ingen av dei 12 som trekte seg har bestått emnet tidlegare. 12 trekte studentar av 402 møtt til eksamen, er likevel i seg sjølv neppe urovekkjande. Talet på studentar som trekkjer seg til eksamen vert systematisk overvaka av SU.
2	Alternative utvelgelseskriterier for utveksling. Notat fra studieadministrasjonen.
SU uttaler	Saken var ettersendt. SU takker for et interessant og godt gjennomarbeidet notat, med konstruktiv tilnærming og gode løsningsforslag. - SU stiller seg i utgangspunktet positiv til loddtrekning som utvelgelsesmetode. - JSU drøfter saken og framskaffer et standpunkt som er forankret i studentmassen. - Saken tas deretter opp på nytt.
3	Tilsetting i fast vitenskapelig stilling . SU er invitert til å uttale seg til fakultetsstyret. Saken ble behandlet på sirkulasjon med uttalefrist 22. januar kl. 08:00. Den ble deretter oversendt fakultetsstyret.
SU uttaler	SU anser ikke at det per i dag er grunnlag for å peke på ett spesifikt emne eller fagområde som er i en situasjon som gjør det åpenbart hvordan en eller begge av de

disponible stillingene skal innrettes, og viser for øvrig til uttalelser fra de emneansvarlige.

Utvalget vil imidlertid framheve at det generelt, og også ved denne korsvei, må legges stor vekt på undervisningskompetanse i utlysingen og bedømmelsen. Det er ikke tvil om at fakultetet på flere områder har behov for undervisningsressurser, noe som kan tilsi at man bør være på utkikk etter kandidater med bred undervisningskompetanse innen flere rettsområder. Evne og vilje til å veilede masteroppgaver innen flere ulike rettsområder bør dessuten tillegges særskilt vekt.

Vedtaksaker

Sak 4/18	Kollisjon mellom obligatoriske elementer i flere emner i utdanningsplanen. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studieadministrasjonen innvilger forlenget skriveid på obligatorisk kursoppgave, der den sammenfaller i tid med skoleeksamen i et annet emne. Vilkåret er at begge emnene inngår i studentens utdanningsplan det aktuelle semesteret. Tiden som innvilges skal være eksamenstiden med tillegg av to timer reisetid. 2. Der det er overlapp mellom <i>to skoleeksamener</i>, gis ikke slik tilleggstid – der må studenten velge å ta den ene på kontinuasjonseksamen. I slike tilfeller flyttes vurderingsmeldingen til kontinuasjonseksamen uten at et forsøk brukes på den ordinære eksamen. 3. Der det er overlapp mellom <i>to obligatoriske kursoppgaver</i>, forlenges skriveid for begge med inntil fire timer. Vilkåret er at begge emnene inngår i studentens utdanningsplan det aktuelle semesteret. 4. Ordningen gjøres ikke til del av reglement, men det tas sikte på å orientere berørte studenter når tilfellene oppstår (i.e. ved tilpasning av utdanningsplan.)
Sak 5/18	Virkning av ordgrense i arbeidsgruppebesvarelser. Forslag om tilføyelse i § 4-1 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet.
Vedtak	<p>Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 4-1 nr. 2 endres slik [ny tekst i fet skrift, utgående tekst er gjennomstreket]:</p> <p>I oppgave med ordgrense, skal antall ord oppgis på besvarelsen. Feilaktig angitt antall ord kan bli å vurdere som forsøk på fusk.</p> <p>a) For masteroppgave vil overtredelse av ordgrensen føre til underkjennelse av oppgaven. Den må da omarbeides og leveres igjen et senere semester.</p> <p>b) For obligatoriske kursoppgaver vil overtredelse av ordgrensen føre til underkjennelse av besvarelsen. Besvarelsen kan ikke leveres om igjen og ~~eksamensretten bortfaller~~ kurset kan ikke godkjennes. Det må gjentas et senere semester.</p> <p>c) For arbeidsgruppeoppgaver med absolutt ordgrense, vil overtredelse av ordgrensen føre til underkjennelse av besvarelsen. Virkningen for kursgodkjenningen avhenger av om kravet til 75 % likevel er/blir oppfylt.</p>
Sak 6/18	Publisering av eksamensoppgaver og sensorveiledninger fra kontinuasjonseksamen. Presisering av vedtak i sak 53/16 fra 14. juni 2016.
Vedtak	Saken utsettes.
Sak 7/18	Hjelpemidler til eksamen. Forslag om redaksjonelle endringer.
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Standardformulering om hjelpemidler i emnebeskrivelsene forenkles som foreslått. 2. Bestemmelser om ordbøker flyttes fra emnebeskrivelser til Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-5 nr. 1 bokstav b. 3. Begrensingen med hensyn til tillatte ordbøker oppdateres som foreslått i den engelske versjonen / for internasjonale studenter.
Sak 8/18	Endring i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet 3-6 nr. 2. Forslag fra studieadministrasjonen.

Vedtak	§ 3-6 nr. 2 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet gis slik tilføyelse med umiddelbar virkning: «I tillegg til lovlige hjelpemidler, skal bare nødvendige skrivesaker samt eventuelt mat og drikke forefinnes på/ved eksamensbordet. Mobiltelefon, musikkspillere, smartklokker og annet elektronisk utstyr med eller uten sender som ikke er tillatte hjelpemidler, kan ikke tas med til eksamensbordet. »
Sak 9/18	Ordningen med ekstra honorering for undervisning og sensur på engelsk, bringes til opphør. Notat fra studiedekanen/studieadministrasjonen.
Vedtak	Følgende innstilling oversendes fakultetsstyret: <ol style="list-style-type: none"> Ordningen med høyere faktor for forelesning på engelsk bringes til opphør med virkning fra og med H18. Ordningen med 25 % tillegg for sensur av engelske besvarelser bringes til opphør med virkning fra og med H18. <p><i>Saken er sendt fakultetsstyret etter behandlingen i møtet den 17. januar.</i></p>
Sak 10/18	JUS134 Retts historie og komparativ rett: Emnebeskrivelse. Forslag fra emneansvarlig Søren Koch.
Vedtak	Emnebeskrivelsen for JUS134 Retts historie og komparativ rett endres som foreslått med virkning fra studieåret 2017/18.
Sak 11/18	JUS290-2-A Comparing Legal Cultures: Emnebeskrivelse. Forslag fra emneansvarlig Søren Koch.
Vedtak	SU ba emneansvarlig se på nærmere angitte punkter igjen. Forslaget er noe endret etter avtale mellom emneansvarlig og studiedekanen. Emnebeskrivelsen for JUS290-2-A Comparing Legal Cultures endres som angitt i notatet her med virkning fra V18.
Sak 12/18	10 ekstra studiepoeng for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng). Notat fra studieadministrasjonen. <i>Saken ble behandlet i ekstraordinært møte den 25. januar.</i>
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> Det innstilles overfor fakultetsstyret på at JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) utvides til å omfatte 70 studiepoeng. Læringsmålene utvides i overensstemmelse med vedlagte forslag fra emneansvarlig.
Sak 13/18	Ny behandling av sak 88/17 Begrensing i antall studenter til samme utvekslingsdestinasjon samtidig. Notat fra JSU. Merknader fra studieadministrasjonen.
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> De delene av vedtaket i sak 88/17 som gjelder begrensing av antallet studenter til 10 pr destinasjon pr semester, oppheves. <i>Vedtatt med 6 mot 1 stemme. Gruppe C stemte imot.</i> [Dette er noe omformulert i forhold til det utvalget kom fram til. Det er fordi vedtaket i 88/17 omfattet flere ledd i reglementsending, som ikke er omfattet av reverseringen.] SU vil komme tilbake til virkemidler for å motvirke at mange studenter reiser på utveksling til samme institusjon samme semester. <i>Vedtatt med 5 mot 2 stemmer. Gruppe D stemte imot.</i>
Sak 14/18	JUS123 Forvaltningsrett II. Forslag fra emneansvarlig om å endre prøvingsform fra fire timer skoleeksamen til seks timer skoleeksamen. Saken ble meldt under Eventuelt i møtet og behandlet i ekstraordinært møte 25. januar av hensyn til fristen (19. februar) for å endre emnebeskrivelsen med virkning for V18.
Vedtak	<p>Avstemning:</p> <ol style="list-style-type: none"> JUS123 Forvaltningsrett II skal ha seks timer skoleeksamen uten ordgrense Forslaget falt mot studentenes to stemmer. Vurderingsformen for JUS123 Forvaltningsrett II endres fra fire timers skoleeksamen uten ordgrense til seks timers skoleeksamen med <i>absolutt</i> ordgrense på 3750 ord, innenfor gjeldende budsjettammer. <ol style="list-style-type: none"> Emneansvarlig/eksamensoppgaveforfatter setter i tillegg en <i>anbefalt</i> ordgrense som er lavere enn den absolutte. Studieutvalget presiserer at hensikten med utvidelsen er å gi studentene

---

mer tid til refleksjon, ikke å utsette dem for kvantitativt mer omfattende eksamensoppgaver

- c. Studieutvalget presiserer at emneansvarlig og oppgaveutvalget har et særskilt ansvar for å påse at oppgaven godt lar seg løse innenfor anbefalt ordgrense.
- d. I sensorveiledningen skal det kommuniseres til sensorene at kandidatenes evne til å fatte seg i korthet skal tillegges vekt ved sensuren. Den absolutte ordgrensen og den anbefalte skal opplyses i sensorveiledningen.
- e. Emneansvarlig innhenter synspunkter fra Bedre språk, bedre jurister.
- f. De pedagogiske og eventuelle andre hensyn bak ordgrensen kommuniseres tydelig til studentene.

Vedtaket var enstemmig.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen

Leder

Johanne Spjelkavik

Sekretær

Sak 2/18 - 3

Semester for kontinuasjonseksamen

I overgangen til nytt timeplanleggingsverktøy sentralt ved UiB, har SA registrert at det innebærer problemer for dem at vi registrerer semester for kontinuasjonseksamen sånn som vil gjør.

Hos oss har kontinuasjonseksamen vært satt som del av det foregående vårsemesteret, det gjelder så vel kontinuasjon fra høsten før som de fra våren samme år. I praksis innebærer det at SA må turnere to aktive semestre samtidig i tidsplanleggingssystemet, og det er det ikke designet for. De ønsker derfor at vi går over til å tilegne våre kontinuasjonseksamener til høstsemesteret – som også er det som ligger nærmest i tid.

Med hensyn til oppnådd grad vil dette ikke ha noen betydning: Graden registreres nå ikke lenger med semesteret den ble oppnådd, men med datoen for den siste sensuren.

Dette til orientering.

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS241 Strafferett Kursrapport H17

KURSRAPPORT – JUS241, H/17

KURSANSVARLIG: Jørn Jacobsen

Kursrapporten er utarbeidet den 29. januar 2018 av Jørn Jacobsen

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

- a) Praktisk gjennomføring
- i. strukturen på kursopplegget

Kursopplegget har vore nytta over nokre år no, og fungerer hovudsakleg veldig godt. Kurset legg opp til eit aktivt samspel mellom ulike undervisnings- og læringsaktivitetar. Undervisningsaktiviteten er gjennomgåande høg, noko eg reknar for eit gode.

- ii. Forelesningene

Tilsvarande – òg desse følgjer eit relativt fast skjema no, og eg meiner vi har funne ein god flyt i rekkefølgja. Gjennom førelesingsrekkja er det gjort forsøk på å integrere meir studentaktive element (spørsmål og kunnskapssjekkar, debattelement mm.). Desse forsøka har vore så vellukka at det vil verte gjort forsøk på å utvide desse seinare. Elles var førelesingane i år prega av fråveret til Erling Johannes Husabø, som eg plar dele kursansvaret med, men det synes å ha gått greitt å ta over emna han føreles over.

I lys av mellom anna merksemda som seksualbrottsverka har i media i dag, hadde det vore ønskeleg å få inn element av det i undervising. I år (for første gong i mi erfaring) vart dette òg etterspurt av enkelte studentar. Det er visse utfordringar knytt til å ta inn det. Dels er det prioriteringsspørsmål, då noko må ut. Dels er eit følsamt tema, som studentar kan ha eit personleg problematisk forhold til, som gjer det vanskeleg for dei å forholde seg til det (noko eg har erfart frå tidlegare år). Eg ser for meg at vi likevel kan bygge det inn som eit frivillig tilbygg til kurset neste år, til dømes i form av ein tilgjengeleg video om temaet. Eg arbeider med det, men hadde ikkje kapasitet til å fullføre det pga eineansvaret for kurset i år.

- iii. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

Oppgåvesettet har utvikla seg over tid, og har gradvis sett seg. Der er likevel stadig rom for forbetringar og desse gjer vi fortløpande etter kvart som erfaringar tilseier det.

- iv. skrivning og kommentering

Skriveelementet er i utgangspunktet lite (ut over obligatorisk kursoppgåve). Som eit ekstratiltak får likevel studentane tilbod om i år at to studentar/grupper av studentar (av personellgrunnar ei mindre enn andre år) skriv ut ei gjennomgått seminaroppgåve og leverer denne i Kark for kommentering, synleg for alle på seminargruppa. Dette skjer før obligatorisk kursoppgåve, for å få eit første inntrykk av skrivning av strafferettslege oppgåver. Dette er eit verdifull tilbod som burde utvidast, men

samstundes er der ei viss vegring blant studentane med å ta på seg å levere oppgåver til kommentering.

v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Seminara synes å fungere godt. Eit unntak er moglegvis prosedyresamlingane. Desse er det til sama fire av. Dei verkar å vere verdifulle for særleg dei studentane som er i aksjon på dei aktuelle samlingane, medan dei andre lett får eit meir passivt forhold til seansen. Det er likevel verdifullt at studentane får inntrykk frå prosedering, men det bør vurderast tiltak som kan aktivere fleire på kvar samling.

vi. obligatorisk kursoppgave

Det vart gjeve ei relativ tradisjonell oppgåve som obligatorisk kursoppgåve. Oppgåva verkar å ha fungert fint. Derimot var det store problem med Inspera og kommentering der. Eg fekk til dømes ikkje tilgang til kommentarar, sjølv om enkelte sensorar sendte det separat. Dette forvanska naturleg nok nivåkontrollen. Det førte forståeleg nok til frustrasjon for sensorane, og fekk òg visse negative konsekvensar for studentane i form av tilbakemelding.

vii. eksamen

Det vart gjeve ei relativt tradisjonell oppgåve som eksamen. Oppgåva verkar å ha fungert fint, og synes å ha eigna seg til å skilje mellom kandidatane, ifølgje tilbakemeldingane eg fekk frå sensorane.

viii. samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen var særst godt, inkludert når det td kom til handtering av den særlege situasjonen med Inspera-problema.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

Fråfallet på eksamen var 12, utan at eg kan forklare desse. Stryknivået var på 1 %, 4 stykker.

c) Karakterfordeling

Karakterfordelinga ligg nært opp til å følgje normalnivået, med unntak av noko få B'ar. Noko forklaring på det siste har eg likevel ikkje.

d) Studieinformasjon og -dokumentasjon

Tilfredsstillande.

e) Tilgang til relevant litteratur

Kombinasjonen av Gröning/Husabø/Jacobsen som hovudlitteratur og Matningsdal som støttelitteratur fungerer godt. Det er likevel ønskeleg å få utvikla noko supplerande litteratur om enkelte tema, særleg av meir allmenn karakter i det som omtalast som den spesielle strafferetten, noko dei kursansvarlege allereie har planar om å utvikle.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Tilfredsstillande

b) Andre forhold

Ei hovudutfordring her er tilgangen på undervisarar. Det er kvart år ei vesentleg utfordring å samle interne seminarleiarar til å gjennomføre kurset. Det går som oftast opp gjennom velvilleg innsats frå fagpersonar som ikkje hadde trengt å ta på seg dette. Det hadde òg vore eit gode med fleire interne sensorar.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

a) Metode – gjennomføring

Det vart, i samråd med administrasjonen, gjennomført ei elektronisk undersøking. Det var få som svarte (48 stykker), noko som gjer resultatata usikre. Det kan vere at andre former og andre tidspunkt enn etter eksamen neste år kan bidra til å auke svarprosenten. Men då får ein samstundes ikkje med studentane si vurdering av eksamen, og eit eksamensfokus inn mot slutten av kurset kan òg lett leie til låg svarprosent. Men dette vil vi vurdere.

b) Oppsummering av innspill

Studentane synes hovudsakleg å vere nøgde med kurset. Der er naturleg nok ein viss variasjon i forhold til i kva grad det svarer til ulike preferansar blant studentane når det kjem til intellektuell innstilling og læringsmåtar. Men desse er det vanskeleg å dekke fullt ut. Enkelte av kommentarane gjev nyttige påpeikinga og tips til måtar vi kan forbetre kurset, til dømes knytt til metodetrening og litteratur. Ein del av kommentarane stadfestar vidare behovet for utvikling på punkt som vi allereie har sett at det er grunn til å sjå nærare på, til dømes om seksualbrottsverka. Studentane verkar òg å dele dei kursansvarlege sine ønske om fleire skriveelement i løpet av kurset.

c) Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

----

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

Det har vist seg at det ikkje vart levert ein kursrapport for i fjor, så det er ikkje så lett å kome ihug resultatata frå fjordårets evaluering. Ut frå det eg kan minnast, så var likevel inntrykka gjennomgåande positive der òg. Noko av kommentarane går att, slik som at visse ikkje er nøgde med prosedyresamlingane. Dette vart det av kapasitetsgrunnar ikkje lagt opp til å gjere noko med i år, då dette er ei mogleg omkostning ein må ta med på kjøpet for at ein skal få inn prosedyretrening, og om det skal gjerast endringar i dette opplegget, så krev det ein viss arbeidsinnsats. Vi vil likevel sjå på dette til kurset for 2018, då arbeidssituasjonen igjen er normal.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Kurset har dei seinare åra etablert seg på ein måte som både vi og dei fleste studentane synes nøgde med. Vi vil etter alt å døme difor byggje vidare på kurset slik det er, og først og fremst utvikle det vidare på enkeltpunkt som nemnt ovanfor.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 3/18 - 2

Til: Studieutvalget
Fra: Studieseksjonen/INTØ

Utvelgelseskriterier for utveksling når det er konkurranse om plassene

I sitt møte den 29. november 2017 ba studieutvalget om en utredning av mulige utvelgelseskriterier for utveksling der det er konkurranse om plassene.

I det følgende gis det først en redegjørelse for regelverket (dagens utvelgelseskriterier) og for det komplekse arbeidet internasjoniseringsteamet i studieseksjonen, i samarbeid med tilsatte ved studieadministrativ avdeling ved UiB, gjør for å legge et rettferdig og korrekt «puslespill» ut fra dagens utvelgelseskriterier.

Videre skisseres mulige alternative utvelgelseskriterier og eventuelle konsekvenser av disse.

Før studieseksjonen eventuelt arbeider videre mot en potensiell endring av utvelgelseskriterier, bes studieutvalget om å konkretisere hva det ønsker å oppnå med en eventuell endring av utvelgelseskriteriene, hvorvidt det mener at dette kan oppnås gjennom det skisserte alternative utvelgelseskriteriet og om studieutvalget på nåværende tidspunkt ønsker at det arbeides videre med innføring av alternative utvelgelseskriterier frem mot søknadsfristen i 2019.

Gjeldende regelverk

Utvelgelseskriterier for utveksling er regulert i UiBs Reglement uttak og stipendtildeling for delstudier i utlandet.¹ § 3 omhandler rangering av kvalifiserte søkere:

«Konkurrerende søkere rangeres for vedtak om tildeling dersom det er et begrenset antall studieplasser, friplasser og stipend eller andre økonomiske fordeler fra Universitetet i Bergen og/eller vertsinstitusjonen.

Ved vurdering skal det legges vekt på:

- *Utregnet karaktersnitt*
- *Om delstudiet i utlandet støtter opp under studentens gradsstudium ved Universitetet i Bergen.*
- *Om søkeren har, eller vil kunne tilegne seg, tilstrekkelige språkkunnskaper for å gjennomføre delstudiet i utlandet.*
- *Søkere som ikke tidligere har gjennomført delstudier i utlandet kan prioriteres.*

Det endelige uttaket av søkere vil være basert på en helhetsvurdering av den enkeltes søknad.

Hvis to eller flere søkere vurderes likt, skal uttaket avgjøres ved loddtrekning.

Studieplasser, friplasser og stipend eller andre økonomiske fordeler fra Universitetet i Bergen og/eller vertsinstitusjonen kan forbeholdes studenter på bestemte studieprogram, eller kan gis prioritet.

Universitetet i Bergen kan avslå søknader som ikke tilfredsstiller kravene for opptak til utenlandske utdanningsinstitusjoner.»

§ 1 omhandler reglementets anvendelsesområde, og i medhold av siste ledd «Reglementet gjelder mer eller mindre [SIC]² skriftlig avtale eller forskriftene til et program regulerer forholdet nærmere.» anser vi

---

¹ <http://regler.app.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.2-Utdanning/2.2.3.-Opptak/Universitetet-i-Bergen-sitt-reglement-for-uttak-og-stipendtildeling-for-delstudier-i-utlandet>

² Her er det nok ment å stå med mindre.

at fakultetet har hjemmel til å vedta avvikende utvelgelseskriterier for utveksling gjennom Det juridiske fakultets avtaler gjennom Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet.

Tidspunkt for implementering av eventuelle endrede utvalgskriterier

Av hensyn til forutberegnelighet i forbindelse med søknad til utveksling er det ikke aktuelt å justere utvalgskriteriene for utveksling ved søknadsfristen 1. februar 2018 som gjelder utveksling studieåret 2018/2019.

1. februar er den faste, årlige fristen for søknad om utveksling i løpet av påfølgende studieår. Tidlig hver høst starter studieseksjonen et systematisk informasjons- og veiledningsarbeid frem mot neste søknadsfrist. Dersom Studieutvalget skulle bestemme at gjeldende utvalgskriterier skal endres må dette i så fall vedtas i god tid før sommeren 2018, slik at studenter som skal søke om utveksling for studieåret 2019/2020 kan informeres om gjeldende utvalgskriterier fra informasjons- og veiledningsprosessen starter igjen tidlig høsten 2018.

Antall søknader og omfanget av arbeidet med nominasjon til utveksling

Søknad om utveksling kan sammenlignes med «samordna opptak» til høyere utdanning. Man søker med en samlet søknad til et gitt antall universitet i prioritert rekkefølge, og får deretter tilbud om nominasjon til ett av søknadsalternativene sine. I søknaden om utveksling kan hver student føre opp inntil 5 søknadsalternativ, og ved behandling av søknadene er siktemålet alltid å tilby nominasjon til søknadsalternativet med høyest mulige prioritet.

De fem søknadsalternativene studentene fører opp velges blant fakultetets 47 bilaterale avtaler, 110 erasmusavtaler og 19 nordplusavtaler, samt UiBs bilaterale avtaler. UiB har 108 bilaterale avtaler hvorav rundt 10 avtaler er i jevnlig bruk av jusstudentene.

De tre siste årene har fakultetet hatt følgende antall søkere og søknadsalternativ som del av søknadsprosessen:

	Antall søkere totalt	Totalt antall søknadsalternativ	Søknadsalternativ pr søker i snitt	Søknadsalternativ med karakterkrav
1.2.2015	201	940	4,7	555
1.2.2016	185	719	3,9	363
1.2.2017	213	909	4,3	505

Kolonnen til høyre i tabellen viser antall søknadsalternativer der studentene må oppfylle bestemte karakterkrav for å være kvalifisert til utveksling til den/de aktuelle destinasjonene. Vi ser at karakterer altså vil spille en rolle for en stor andel av søknadsalternativene uavhengig av tildelingskriterium. Bestemte karakterkrav for enkelte destinasjoner³ vil altså være inngangskrav uavhengig av hvordan søkerne skal velges ut ved eventuell konkurranse om et bestemt antall plasser.

Arbeid i søknads- og nominasjonsprosessen

Så snart søknadene er kommet inn begynner et komplekst arbeid for å legge et rettferdig og korrekt puslespill over hvor den enkelte student kan nomineres. Kort tid etter søknadsfristen mottar studieseksjonen et datauttrekk fra studieadministrativ avdeling med alle relevante data om søkerne. Disse er hentet fra Søknadsweb som er del av Felles studentsystem (FS)⁴, i tillegg til at fakultetet også bestiller

³ Alle bilaterale avtaler, altså avtaler utenfor Erasmus+ og Nordplusprogrammene, har bestemte karakterkrav. I hovedsak C eller sterk C i snitt, noen steder B i snitt. For en redegjørelse for bakgrunnen for karakterkrav vises det til sak Studieutvalgets sak 84/3 fra møtet 29. november 2017.

⁴ Felles studentsystem kan sies å være «innsiden» av Studentweb. All informasjon om studentens studieprogresjon og resultater ligger i Felles studentsystem. Søknaden om utveksling leveres elektronisk gjennom Søknadsweb som er en tilleggsapplikasjon til Felles studentsystem.

ytterligere data fra FS som er relevante for vurderingen av søkerne. Før puslespill-leggingen kan ta til må studieseksjonen kontrollere hver enkelt søker/søknad for å kvalitetssikre en del av de mottatte studentdataene fra FS og legge til informasjon som ikke lar seg hente ut automatisk fra FS. For eksempel må det FS-genererte karaktersnittet regnes ut manuelt og justeres dersom studenter har fått godskrevet emner fra andre institusjoner i graden. Studentenes innmeldte plan for delstudiene (spesialemer og/eller masteroppgave) kontrolleres mot studentenes utdanningsplan for å sikre at studenten er kvalifisert ihht. § 5-9 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet. Til studiesteder med språkkrav må studentenes resultater i språkfag fra videregående skole kontrolleres. Ved behov kontaktes partneruniversitet for å dobbeltsjekke at vi har felles forståelse av antall tilgjengelige plasser og av eventuelle karakterkrav.

Samtidig med at dette arbeidet gjøres ved fakultetet, holder internasjonale koordinatorene ved de andre fakultetene og ved studieadministrativ avdeling på med tilsvarende prosess. Alt arbeidet ved de ulike fakultetene og ved studieadministrativ avdeling må gjøres parallelt og innenfor bestemte frister slik at plasser på UiBs bilaterale avtaler og plasser på de ulike fakultetenes lokale avtaler ses i sammenheng, og slik at arbeidet koordineres for at alle studentene får svar samtidig dvs. 21. februar i følge tidsplanen for utvekslingsopptaket våren 2018. Studieseksjonen er derfor avhengig av klare og effektive utvelgelseskriterier slik at datarydding kan gjøres og puslespillet kan legges innen korte frister. En eventuell endring av utvelgelseskriterier må derfor ikke føre til at søknadsbehandlingen blir mer omfattende eller trekker lenger ut i tid enn hva som er tilfellet ved dagens utvelgelseskriterier.

Et viktig prinsipp for «puslespillet» har til nå vært at man skal konkurrere på like vilkår til den enkelte destinasjonen uavhengig av hvorvidt man har ført den opp som første- eller femtevalg. Dette betyr at alle de rundt 900 søknadsalternativene som kommer inn fra de rundt 200 søkerne hvert år må ses i sammenheng. Rent praktisk løses dette ved at alle søkerne sorteres kronologisk basert på karaktersnitt, og så tildeles nominasjonene fortløpende nedover listen så lenge det er tilgjengelige plasser til de ulike destinasjonene. For eksempel kan det da være slik at når vi kommer til søker nr. 27 på listen (rangert etter karakterer), er plassene til søkerens førstevalg allerede fylt opp av søkere med bedre karaktersnitt. Da vurderes søkeren isteden til andrevalg sitt osv. På denne måten sikrer vi at alle søkerne konkurrerer på like vilkår (karaktersnitt) til alle søknadsalternativene sine dersom det er konkurranse om plassene ved den institusjonen de har søkt til.

Oppfyllelsestrate etter dagens praksis

Ved behandling av søknader om nominasjon til utveksling er målet å kunne tilby den enkelte søker nominasjon til et så høyt prioritert valg som mulig blant de inntil fem alternativene de har tatt med i søknaden.

Basert på søknadsdata fra de tre siste årene ser vi at prosentandelen som kan tilbys nominasjon til 1. valget sitt varier. Oppfyllelsesraten for 1. og 2. valget samlet er imidlertid på godt over 80 % alle tre år.

Søknadsrunde	Februar 2015		Februar 2016		Februar 2017	
	Antall tilbud om nominasjon	akkumulert	Antall tilbud om nominasjon	akkumulert	Antall tilbud om nominasjon	akkumulert
1. valg	150 / 75 %	150 / 75 %	149 / 81 %	149 / 81 %	132 / 62 %	132 / 62 %
2. valg	37 / 18 %	187 / 93 %	22 / 12 %	171 / 93 %	46 / 22 %	178 / 84 %
3. valg	4 / 2 %	191 / 95 %	5 / 3 %	176 / 96 %	17 / 8 %	195 / 92 %
4. valg	4 / 2 %	195 / 97 %	5 / 3 %	181 / 99 %	7 / 3 %	202 / 95 %
5. valg	1 / 0,5 %	196 / 97,5 %	1 / 0,5 %	182 / 99,5 %	1 / 0,5 %	203 / 95,5 %
Ikke tilbud	5		3		10	
Totalt antall søknader	201		185		213	

Vi ser at det var hhv 5, 3 og 10 studenter som ikke ble tilbudt nominasjon til noen av de inntil fem søknadsalternativene de hadde ført opp i søknaden sin. De av disse som var kvalifisert til utveksling i henhold til utdanningsplanen sin, har alle fått tilbud om å levere en liste med ytterligere søknadsalternativ blant plassene som fortsatt var tilgjengelige etter den ordinære søknadsrunden. *Alle som ønsker det får dermed mulighet til å reise på utveksling så fremt de er kvalifisert i henhold til utdanningsplanen sin.*

Ved å se nærmere på kun førstevalget i søknadene fra søknadsrunden i 2017 kan vi gjøre følgende observasjoner:

Av totalt 213 søknader var 20 studenter *ikke kvalifisert* til utveksling til søknadsalternativet de hadde satt opp som 1. valg i søknaden sin. Disse ville dermed ikke fått tilbud om plass uansett utvelgelseskriterium. Dette kan være enten fordi man ikke er kvalifisert for utveksling ihht. sin utdanningsplan⁵ og reglene § 5-9 i utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, eller fordi man ikke oppfyller minimumskravet til karakternivå som er oppstilt gjennom den aktuelle avtalen.

Av de resterende 183 søkerne fikk 70 studenter plass på førstevalget sitt *uten konkurranse*. Altså uten at det var behov for å rangere søkerne ut fra karakterer for å fordele et bestemt antall plasser mellom et antall søkere høyere enn tallet på tilgjengelige plasser til de aktuelle destinasjonene.

De resterende 113 søkerne, fordelt på 14 ulike destinasjoner, konkurrerte om et begrenset antall utvekslingsplasser der karaktersnittet utgjorde utvelgelseskriteriet.

Sammenligner vi andelen som fikk tilbud om nominasjon til førstevalget sitt de tre siste årene, ser vi at 2017 skiller seg ut ved at det var markant færre enn de to årene før som fikk oppfylt førstevalget sitt (62 % mot hhv. 81 % og 75 % årene før). Dette kan trolig delvis begrunnes med at det totalt var flere søkere i 2017, men også av tilfeldige variasjoner for hvordan søkerne fordeler seg de ulike årene. Noen år ser vi at enkelte destinasjoner utmerker seg i antall søkere og at denne/disse destinasjonene tydeligvis har blitt en «snakkis» blant studentene det aktuelle året. Hvilke destinasjoner dette gjelder varierer fra år til år.

I 2017 var det for eksempel spesielt mange søkere til Københavns universitet som førstevalg. 13 søkere hadde satt opp dette universitetet som førstevalg, og vi hadde én plass tilgjengelig for studieåret 2017/2018. Likedan var det 13 som hadde ført opp American University i Washington D.C. som førstevalg. Her har vi fem plasser tilgjengelig. Videre var det 12 studenter hadde satt den nye destinasjonen UC Hastings som 1. prioritet uten å få plass. Enten fordi de ikke nådde opp i konkurransen om de 4 plassene på LLM-studiet, eller fordi det ikke ble tilbudt friplass for utveksling i ett semester.

Til nå har det vært et ønske for fakultetet at flest mulig skal kunne få oppfylt førstevalget sitt, eller eventuelt et så høyt valg som mulig. Ved en eventuell omlegging av utvelgelseskriterium må Studieutvalget ta stilling til hvorvidt dette fortsatt skal være et styrende prinsipp.

Mulig alternativt tildelingskriterium 1: Motivasjonsbrev

Vi ser to mulige veier videre: Istedenfor at karaktersnitt skal være det avgjørende utvelgelseskriteriet ved konkurranse om et bestemt antall plasser, kunne plasser blitt tildelt på bakgrunn av motivasjonsbrev og eventuelt intervju. Fordelen er at de som i så fall har bestemte (faglige) grunner til å ønske å utveksle til

---

⁵ For eksempel at man ikke vil ha fullført 3. studieår på utvekslingstidspunktet, at studiet vil være fullført og grad oppnådd på utvekslingstidspunktet eller at man har søkt om utveksling for å ta spesialemer mens kun masteroppgaven gjenstår (eller omvendt).

en bestemt destinasjon vil kunne få utveksle dit. Utfordringene ved dette er at det vil være tidkrevende (og dermed også ressurskrevende) å gå gjennom alle motivasjonsbrevene og å eventuelt gjennomføre intervjuer. Videre vil det være uklart hva som skal være vurderingskriteriene for hvorvidt én søker er bedre kvalifisert enn en annen. Man vil bli målt på skriveferdigheter og grad av overbevisende argumentasjon istedenfor karakterer. På den ene siden kan man anta at disse kriteriene til dels vil være overlappende. Dersom man skriver godt og evner å skrive et overbevisende motivasjonsbrev, har man trolig også gode karakterer. Slik vil det kanskje fortsatt være de samme studentene som får oppfylt førstevalget sitt. Dette er bare en antagelse, og det er usikkert om dette er tilfelle.

En svakhet ved motivasjonsbrev er at det kan være et upålitelig utvelgelseskriterium. For hvordan vet vi at det er studenten selv som har skrevet brevet? Den største og avgjørende svakheten er likevel at å gå gjennom og vurdere inntil 200 motivasjonsbrev opp mot hverandre vil være svært tidkrevende.⁶ Ressurshensyn gjør derfor at utvelgelseskriteriet motivasjonsbrev/intervju anses som svært ineffektivt og derfor uegnet.

Mulig alternativt tildelingskriterium 2: Loddtrekning

Et annet alternativ man kan se for seg ved konkurranse om plassene er at det gjennomføres loddtrekning mellom (de kvalifiserte) søkerne. Det vil fortsatt være slik at man må oppfylle minimumskravet til karaktersnitt gjennom de ulike bilaterale avtalene. Som forklart over snakker vi her om søknadsprosesser med rundt 900 søknadsalternativ fordelt på rundt 200 søkere. Det vil altså ikke være en enkel øvelse å gjennomføre loddtrekning, og ved utredning av denne saken har den største nøtten vært hvordan tildeling av plasser etter loddtrekningsmetoden lar seg gjennomføre rent praktisk.

Loddtrekningsmetoden som eventuelt velges må sikre at man har et «lodd i hatten» uavhengig av om man har ført opp destinasjonen som første- eller femtevalg. Det lar seg ikke gjøre å gjennomføre loddtrekninger til hver enkelt av de ulike destinasjonene som studentene har søkt til og som det er konkurranse om plassene til. Ved slike enkeltvise loddtrekninger vil det ikke være mulig å sikre at både studenter som har ført opp destinasjonen som førstevalg, og studenter som har ført opp destinasjonen som et lavere valg, og som kanskje, eller kanskje ikke får tilbud om nominasjon til et høyere valg, alle har et lodd i potten.

En eventuell overgang til loddtrekning som utvelgelseskriterium vil kunne løses ved at man gjør slik man tidligere gjorde på medisin ved tildeling av turnusplasser: Loddtrekningen består i at alle søkerne får et tall fra nr. 1 til sistemann (f.eks. nr. 200).

Til forskjell fra fordelingen av turnusplasser der studentene selv velger elektronisk blant de fortsatt tilgjengelige plassene innen korte tidsfrister, vil fordelingen av nominasjoner til utveksling fortsatt gjøres av studieseksjonen basert på fem på forhånd innmeldte ønsker gjennom søknadsskjema for utveksling i søknadsweb.

Fordelingen av plasser skjer ved at studenten med det beste nummer blir tildelt nominasjon til sitt førstevalg (så fremt han/hun er kvalifisert), så er det nr. 2 sin tur osv. Når man kommer til for eksempel søker nummer 43 og det viser seg at de tilgjengelige plassene til denne søkerens førstevalg allerede er brukt opp, får søker nummer 43 isteden tilbud om nominasjon til sitt andrevalg dersom det fremdeles er tilgjengelige plasser til denne destinasjonen. Slik fortsetter man helt til alle søkerne har fått en plass i «puslespillet» og kan få tilbud om nominasjon. Dersom det underveis er noen søkere som ikke kan tilbys

---

⁶ Det vil trolig ikke være nødvendig å lese og ta stilling til motivasjonsbrev fra søkere som ikke kommer i en konkurransesituasjon for å få plass til den destinasjonen de ønsker. Det eksakte antallet motivasjonsbrev vil dermed variere fra år til år både ut fra antall søkere og ut fra hvor mange steder det viser seg å bli konkurranse om det tilgjengelige antall plasser.

nominasjon til noen av de fem valgene sine får de mulighet til å levere inn en lengre ønskeliste innen en svært kort tidsfrist.

Det praktiske arbeidet med «legging av puslespill» og tildeling av nominasjon til utveksling vil altså kunne gjøres på samme måte som med dagens tildelingskriterier. Forskjellen blir at istedenfor at søkerne er sortert kronologisk etter karakterer er de sortert kronologisk etter et tilfeldig tildelt nummer. Sannsynligvis vil «oppfyllelsesraten» med denne metoden kunne bli like høy som tidligere, bare at det ikke lenger vil være slik at de sterkeste studentene nærmest er garantert å få oppfylt førstevalget sitt. Det vil være tilfeldig om det er de karaktermessig sterkere eller svakere studentene som får oppfylt førstevalget sitt.

Supplerings-tildelinger ved loddtrekning

I dag er det slik at når søkerne får vite hvor de får tilbud om nominasjon får de en kort frist til å takke ja eller nei til denne nominasjonen. I 2017 var det totalt 20 søkere som takket nei til tilbudet om nominasjon til utveksling. 9 av disse hadde fått tilbud om førstevalget sitt. I 2016 var det 23 søkere som takket nei til tilbudet om nominasjon til utveksling. 14 av disse hadde fått tilbud om førstevalget sitt.

Dersom noen takker nei til nominasjonen de har blitt tilbudt, ser vi på om det er andre søkere som har fått tilbud om plass til en lavere prioritert destinasjon som isteden kan tilbys nominasjonen som noen andre har takket nei til. Vi følger karaktarrangeringen når vi ser på hvem som eventuelt er nestemann på listen til å tilbys plass til den destinasjonen noen har takket nei til⁷.

Ved loddtrekning som tildelingskriterium vil det også ved rangeringsmetoden beskrevet over være slik at vi kan gå tilbake til «puslespillet» og se hvem som er den neste på listen som ikke fikk tilbud om nominasjon til det stedet noen takket nei til, og isteden tilby nominasjonen til denne.

Utfordring: Karakterer spiller fortsatt en rolle

Opp mot søknadsfristen for utveksling mottar internasjonaliseringsteamet i studieseksjonen et stort antall e-poster med spørsmål om utveksling. Vi har i det siste observert at svært mange spør om karakterer, om utregning av karaktersnitt, om hvorvidt de faktisk er kvalifisert og om sannsynligheten for å komme inn. Det synes altså tydelig at selv om utveksling er tilgjengelig og mulig for alle uavhengig av karakter, skaper likevel studentene selv et karakterpress i forbindelse med utveksling. Dette vil ikke løses eller forsvinne ved at vi går over til loddtrekning som utvelgelseskriterium ved konkurranse om plassene. Loddtrekning ved konkurranse kan tenkes å minske karakterfokusset noe, men karakterkrav som «inngangsport» for utveksling gjennom en del avtaler vil fortsatt bestå.

Utfordring: Tildeling av friplasser ved studiesteder med skolepenger

I Nordplus- og Erasmus+ avtalene er studieplassene alltid uten skolepenger, mens gjennom de bilaterale avtalene er det ofte skolepenger. Noen steder er det slik at vi har én friplass og flere betalingsplasser. Ved en eventuell omlegging av tildelingskriterier, skal loddtrekning gjelde for eventuelle friplasser også?

Friplassene innebærer et lukrativt «stipend» ved at studenten fritas helt for skolepenger. Selv om dette pr i dag ikke er eksplisitt nedfelt i samarbeidsavtalene har nok partnerne våre en forventning om at det er den karaktermessig sterkeste studenten som nomineres til friplass. Hva tenker studieutvalget om tildeling av eksklusive friplasser ved universitet som normalt krever høye skolepenger? Skal også dette gjøres ved

---

⁷ Det er også studenter som sier fra seg nominasjonen/plassen sin til utveksling senere i prosessen. Hvis studenter trekker seg etter at vi har nominert studentene til vertsuniversitetene og startet søknadsprosessen overfor vertsuniversitetet omrokerer vi ikke lenger i puslespillet ved å tilby plassen til noen andre. Dette er både av kapasitetshensyn, og av hensyn til partneruniversitetene. Omrokkeringer i puslespillet etter at studentene er nominert til partneruniversitetene fører til merarbeid for partnerne våre og gir et dårlig inntrykk av fakultetet.

loddrekning? Hva hvis partneruniversitet krever eller forventer at friplass tildeles den sterkeste studenten? Kan vi se for oss et system der disse friplassene tildeles på bakgrunn av karakterer, mens resterende plasser fordeles på bakgrunn av loddrekning?

Utfordring: De sterke studentene «taper»

En mulig omlegging til loddrekning som tildelingskriterium ved konkurranse om plassene vil potensielt kunne dempe karakterfokus knyttet til utveksling noe, selv om det fortsatt vil eksistere på grunn av at karaktersnitt fortsatt vil spille en rolle som «inngangsport» til en rekke av avtalene, og vi kommer ikke helt bort fra karakterfokus knyttet til utveksling. Dempet karakterpress ifbm. utveksling kan sies å gagne studentmassen som helhet, og loddrekning vil øke «gjennomsnittsstudentens» utsikter til å tildeles plasser det er konkurranse om. En overgang til loddrekning vil likevel utvilsomt være en ulempe for de faglig sterkeste studentene som tidligere i stor grad har vært sikret å få førstevalget sitt oppfylt. Hva tenker studieutvalget om dette?

Utfordring: Tildelingskriterier for utveksling gjennom UiBs avtaler

Som beskrevet tidligere i notatet skjer ikke utveksling fra Det juridiske fakultet i et vakuum. I tillegg til de fakultetsspesifikke avtalene kan studenter også søke om utveksling gjennom en rekke av UiBs avtaler. Som tidligere nevnt gjøres dette i samme søknadsskjema og i samme søknadsprosess som for utveksling gjennom fakultetets avtaler.

Studieadministrativ avdeling tildeler plasser gjennom UiBs avtaler i henhold til UiBs Reglement uttak og stipendtildeling for delstudier i utlandet, altså etter karakterer dersom det er konkurranse om plassene. Gjennom UiBs avtaler er det i stor grad slik at det ikke er et begrenset antall plasser, slik at dersom man oppfyller karakterkravet som er stilt for det enkelte partneruniversitetet så vil inntil ti jusstudenter kunne tilbys nominasjon gjennom hver UiB-avtale hvert semester. Dersom det ikke er et ubegrenset antall plasser, vil karakterer avgjøre hvem som får plass.

Likevel er det også slik at det finnes noen friplasser gjennom UiBs avtaler, og ettersom disse kan være aktuelle for alle studenter ved UiB er det ikke aktuelt at disse kan tildeles etter loddtrekningsmetoden. Det vil altså komme til å være innslag av at det er karakterer som er det avgjørende tildelingskriteriet også i fortsettelsen, og det kan bli en utfordring å kommunisere til studentene at det gjelder ulike tildelingskriterier for UiB-avtaler og for fakultetsavtaler.

Utfordring: Omkostninger ved å legge om rutiner og endre informasjon til studentene

Fakultetet rår over en begrenset mengde ressurser, det være seg både undervisningsressurser og administrative ressurser. Studieutvalget må ta inn over seg at en eventuell overgang til nye tildelingskriterier vil kreve at studieseksjonen dedikerer personalressurser til å endre informasjonen til studentene og til å etablere og utvikle nye rutiner for behandling av søknader til utveksling. Dette medfører at andre oppgaver kan måtte bli satt på vent eller nedprioriteres. I dette tilfellet gjelder det i hovedsak oppgaver knyttet til internasjonaliseringsfeltet, som for eksempel videreutvikling av avtaleporteføljen i form av inngåelse av nye avtaler.

Veien videre for eventuell implementering av loddrekning som tildelingskriterium

Dersom studieutvalget kommer til at det ønskes at det arbeides videre med alternative utvelgelseskriterier, i denne omgang loddrekning basert på at alle søkere tildeles et tilfeldig nummer og rangeres ut fra dette, foreslår vi at det ved søknadsbehandlingen våren 2018 gjennomføres en pilot parallelt med den søknadsbehandling etter ordinære, gjeldende tildelingskriterier.

Gjennom denne piloten vil vi kunne teste ut og kartlegge mulige rutiner for hvordan loddrekning gjennomføres, og vi vil samtidig kunne innhente data for hvordan tildeling ved hjelp av loddrekning vil påvirke oppfyllelsesraten. Vil loddrekning føre til noen endring av hvor mange som får oppfylt

førstevalget sitt? Påvirkes oppfyllelsesraten for første- og andrevalget samlet? Vil vi se en glidning i hvilke studenter som får oppfylt førstevalget sitt? Vil flere med svakere karaktersnitt og færre med de sterkeste karaktersnittene få oppfylt førstevalget sitt?

Når det gjelder kunnskap om hvordan oppfyllelsesraten påvirkes er det viktig å være klar over at erfaringsgrunnlaget vil være svært begrenset etter bare én gangs gjennomføring av tildeling ved hjelp av loddtrekning. Ettersom både loddtrekningen er tilfeldig og søkeres valg og prioriteringer vil ha ulik fordeling fra år til år, vil ikke eventuelle resultater og konklusjoner som trekkes etter «piloten» i 2018 være egnet til å si så mye om mulig oppfyllelsesrate ved fremtidige søknadsrunder. Videre kan det tenkes at fremtidig søkeratferd vil påvirkes av at tildelingskriteriene legges om.

Ved en eventuell pilot våren 2018 vil søkerne kun gjøres kjent med de offisielle ordinære resultatene av søknadsbehandlingen som baserer seg på karaktersnitt. «Skyggeresultatene» fra loddtrekningspiloten vil kun være til internt bruk og vil ikke ha noe å si for hvem som nomineres til utveksling ved søknadsrunder våren 2018.

I etterkant av søknadsrunder våren 2018 vil det kunne legges frem en sak for studieutvalget som gjør rede for resultatene både fra den ordinære søknadsrunder og fra piloten basert på loddtrekning. Studieutvalget vil gjøres kjent med oppfyllelsesraten, *ikke* med de enkelte nominasjonene på individnivå.

På dette grunnlaget legges saken frem til drøfting.

Aktuelle spørsmål til drøfting:

- Hva ønsker studieutvalget å oppnå med en eventuell endring av utvelgelseskriteriene?
- Kan dette oppnås gjennom det skisserte utvelgelseskriteriet loddtrekning?
- Hvordan bør friplasser til steder med vanligvis høye skolepenger tildeles?
- Hva hvis det med ny tildelingsordning viser seg at flere studenter enn tidligere får tildelt et lavere valg fra søknaden sin? Bør det fortsatt være et mål at flest mulig får oppfylt et høyest mulig ønske i søknaden sin?
- Er en endring av utvelgelseskriterier i (flertallet av) studentenes interesse? En overgang til loddtrekning vil være en ulempe for de faglig sterkeste studentene som tidligere i stor grad har vært sikret å få førstevalget sitt oppfylt. Hva tenker studieutvalget om dette?

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 3/18 – 3**Uttalelse fra SU til fakultetsstyret om faste tilsetninger i vitenskapelige stillinger**

I henhold til retningslinjer for forberedelse og behandling av saker om tilsetning i faste vitenskapelige stillinger, har SU fått til uttalelse sak om tilsetning i januar/februar 2018.

Det er tale om en førsteamanuensisstilling.

SU har hatt tilgjengelig fakultetsstyrets retningslinjer for slik tilsetning, vedtatt 31. oktober 2017. Videre har utvalget fått tilsendt uttalelser fra de av de emneansvarlige for obligatoriske emner på dagens studieordning som har svart på fakultetets anmodning om å uttale seg om undervisningsbehovene innen deres respektive emner.

De emneansvarlige på Kontraktsrett II, Erik Monsen og Arnt Skjefstad, uttaler at undervisningsbehovet knyttet til dette emnet kan betraktes som dekket, selv om man er sårbare for permisjoner, forskningsterminer, sykdom etc.

De emneansvarlige for JUS241 Strafferett, Erling Johannes Husabø og Jørn Jacobsen, uttaler at det i flere år har vært utfordrende å finne interne fagpersoner til å dekke undervisningen på dette emnet. Dette skyldes blant annet undervisningsaktiviteter i andre emner og eksternfinansierte forskningsprosjekter som innebærer frikjøp av sentrale fagpersoner. Husabø og Jacobsen sammenfatter dette som følger:

Kombinasjonen av undervisningsaktivitet i andre fag, verv i leiinga og eksternfinansiert forskning gjer at det har vore utfordrande å dekke undervisningsbehovet i faget. Vi ventar oss samstundes ytterlegare utfordringar dei komande åra, på grunn av utviklinga av fagmiljøet. Vi nemner her at dei fleste stipendiatane nyleg har levert eller er i avslutningsfasen av avhandlingsarbeidet sitt, og har allereie oppfylt undervisningspliktene. Nye stipendiatar med undervisningskapasitet har ikkje vore rekruttert. Av dei fast tilsette i strafferettsmiljøet har ein professor nyleg slutta ved fakultetet, ein annan vil nå pensjonsalderen om kort tid, og ein førsteamanuensis har nyleg gått i foreldrepermisjon.

I lys av denne situasjonen er det vanskeleg for miljøet å oppretthalde aktiviteten både når det gjeld forskning, eksternfinansiering og undervisning. Som kursansvarlege ser vi difor med uro på undervisningssituasjonen framover. Vi ber fakultetsleiinga notera seg dette og tilføra fagmiljøet nye stillingar i nær framtid.

En av de emneansvarlige for Tingsrett, Ingunn Myklebust, uttaler at den obligatoriske undervisningen på dette emnet pr. i dag i hovedsak er dekt av interne lærekrefter, men at det likevel er behov for flere lærer som kan være med å utvikle kurset videre i tiden fremover – blant annet fordi flere av de involverte professorene også har en del andre arbeidsoppgaver.

Den emneansvarlige for JUS112 Arve- og familierett, Thomas Eeg, uttaler at det er behov for flere stillinger som rettes inn mot privatretten, med særlig ansvar for de deler som ikke anses som formuerett i snever forstand, altså person-, familie-, arve- og barnerett. Dette skyldes særlig at Gudrun Holgersen har vært sentral i undervisningen på JUS112. På sikt er det etter Eegs vurdering behov for 1-2 nye stillinger for å dekke undervisningsbehovet på JUS112.

Eeg fremhever også at Gudrun Holgersens avgang etterlater et udekket behov for en fagansvarlig for barnerett under JUS399 Masteroppgave, og argumenterer for at det er ønskelig med en utlysning som rette også for å bygge opp et undervisningsopplegg i barnerett/personrett.

Den emneansvarlige for JUS123 Forvaltningsrett II, Bjørn Henning Østenstad, uttaler at man per i dag har dekket behovet for undervisningskrefter, men at man er sårbare og at det på sikt er klart behov for styrking innen alminnelig forvaltningsrett.

De emneansvarlige for JUS242 Rettergang, Ørnulf Øyen og Magne Standberg, uttaler at det fra og med inneværende studieår har oppstått et udekket undervisningsbehov knyttet til seminarerne i sivilprosess. De oppsummerer som følger:

Utviklingen er ikke slik at vi mener det er behov for å utlyse en stilling våren (eller høsten) 2018 særskilt med sikte på å dekke undervisningsbehov i faget Rettergang. Utviklingen er imidlertid slik at fakultetet bør ha faget Rettergang, og særlig emnet sivilprosess, i tankene på lenger sikt. Videre bør fakultetet ved rekrutteringen våren (og høsten) 2018 ha fokus på å rekruttere en person med bred faglig undervisningskompetanse i norsk rett, slik at vedkommende også kan oppfylle noe av undervisningsplikten i faget Rettergang, særlig i sivilprosess.

SU uttaler:

SU anser ikke at det per i dag er grunnlag for å peke på ett spesifikt emne eller fagområde som er i en situasjon som gjør det åpenbart hvordan en eller begge av de disponible stillingene skal innrettes, og viser for øvrig til uttalelser fra de emneansvarlige.

Utvalget vil imidlertid framheve at det generelt, og også ved denne korsvei, må legges stor vekt på undervisningskompetanse i utlysingen og bedømmelsen. Det er ikke tvil om at fakultetet på flere områder har behov for undervisningsressurser, noe som kan tilsi at man bør være på utkikk etter kandidater med bred undervisningskompetanse innen flere rettsområder. Evne og vilje til å veilede masteroppgaver innen flere ulike rettsområder bør dessuten tillegges særskilt vekt.

UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 78/17
Møtedato: 31.10.2017
Arkivsaksnr: 2017/12930/GUBRN

UTLYSNING AV FASTE VITENSKAPELIG STILLINGER. REVIDERT NOTAT

I møtet 31. oktober 2017 fattet styret følgende vedtak:

«Ledelsen får fullmakt til å revidere det fremlagte notatet i lys av diskusjonen i styremøtet. Revidert notat godkjennes på sirkulasjon pr e-post, og endelig notat fremlegges til orientering i styremøte i desember.»

Dette er et revidert notat, basert på innspillene som kom frem i styret.

INNLEDNING

Frem til 2008 kunne ansatte som innleverte doktorgrad til bedømmelse forvente at fakultetet utlyste en fast stilling innen aktuelt fagområde. Eventuell bedømmelse for fast tilsetting skjedde gjerne i forlengelse av eventuelt oppnådd doktorgrad og med samme komité. En slik rekrutteringspolitikk var del av oppbyggingen av fakultetet. Senere har faste stillinger vært et knapphetsgode. Utlysning vil i nærmeste tid normalt være avhengig av naturlig avgang, selv om fakultetet jobber for en fortsatt oppbygging gjennom å øke antall faste vitenskapelige stillinger. I sak 3/17 bestemte styret å «fremme egen sak om prosess for fakultetets prioriteringer i forbindelse med utlysning av ledige stillinger som fast ansatt førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet». Siktemålet med denne saken er å trekke opp retningslinjene som fakultetet skal følge ved fremtidige utlysninger av faste vitenskapelige stillinger. Fremdeles vil forslag til hver enkelt utlysning legges frem for styret som dermed har det endelige ord med tanke på den nærmere innretningen av faste stillinger.

BAKGRUNN

Etter reglementet for det juridiske fakultet skal styret foreta tilsetting i faste vitenskapelige stillinger (§ 1). For en forsknings- og utdanningsinstitusjon er de ansatte virksomhetens viktigste ressurser, og tilsetting i faste stillinger ved fakultetet er blant de mest avgjørende strategiske disposisjonene styret kan gjøre. Erfaringsvis blir ansatte ved fakultetet i sine stillinger frem til pensjonsalder, hvilket forsterker langtidsvirkningene av de valgene som gjøres i forbindelse med utlysning og tilsetting.

Tidligere (før 2009) utlyste fakultetet stillinger som professor med tanke på at fast ansatte i førstestilling kunne søke disse for å bli vurdert for professorkompetente. Senere har fakultetet kun lyst ut fast stilling som førstestilling, og førsteamanuensiser har så kunnet søke opprykk etter reglene om opprykk til professor (se forskrift (9. september 2006 nr. 129) om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger).

Fakultetet har ikke i nyere tid gått ut med en helt generell utlysning av førstestilling. Den nærmere innretningen har blant annet vært gjort for å dekke opp særskilte fagområder hvor fakultetet har dårlig undervisningskapasitet, eller ut fra overordnede strategier som tilsier en spesiell spissing. Hvilken kompetanse som tilføres fakultetet ved den nye tilsetningen har betydning både for undervisningen og forskningen ved fakultetet.

Fakultet har i dag 37 professorer, 5 professor II, 11 førsteamanuenser, 1 førsteamanuens II, 30 stipendiater, 3 forskere, 3 post.doc (én av disse avsluttes ved årsskiftet) og 30 teknisk/administrative stillinger. I tillegg er én fast vitenskapelig stilling utlyst og under bedømmelse.

Ved utlysning av faste vitenskapelige stillinger har praksis variert noe, men fakultetet har i nyere tid søkt å danne seg et bilde av forsknings- og undervisningsbehovet ved å involvere forskergruppene og/eller de kursansvarlige. Ved siste utlysning sendte administrasjonen en henvendelse til de ansvarlige for de obligatoriske emnene på masterstudiet (9. august 2017) og til lederne av forskergruppene (11. august 2017).

Fakultetet har utarbeidet veiledning for søkere til førsteamanuensisstilling og veiledning for bedømmelseskomité til førsteamanuensisstilling (begge vedtatt av fakultetsstyret 23. mars 2010).

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Når fakultetet skal rekruttere faste vitenskapelig ansatte må innretningen av stillingen skje ut fra fakultetets behov knyttet til undervisning og forskning. Denne vurderingen må skje både ut fra et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. Dagens undervisningsbehov er knyttet til den gjeldende studieordningen, som i fremtiden kan bli avløst av en ordning som inneholder en annen fagportefølje. Forskningsbehovene vil være knyttet til dagens rettsområder, men det kan også være ønskelig å utvikle nye fag.

En kommer ikke utenom at en bedømmelse må skje på bakgrunn av de vitenskapelige arbeidene som søkerne allerede har skrevet. Samtidig er utlysninger fremtidsrettet. Fakultetet må derfor kunne formulere utlysningstekster som angir en forventning om hvilke områder som søkerne vil arbeide med ved en fast tilsetning. Dermed vil innretningen sikre at fakultetet får ansatte som faktisk tar undervisning og forsker på områder hvor fakultetet trenger en styrking.

For å avklare hvilke behov fakultetet har innenfor forskning og undervisning vil en derfor i fremtiden også innhente uttalelse fra de kursansvarlige og forskergruppeliderne i forkant av utlysning av faste stillinger. Samtidig kan det være aktuelt å trekke inn andre grupper eller finne andre måter å involvere fagmiljøene på. Både SU og FU har en totaloversikt og er nøytrale med tanke på fagområder som gjør dem til naturlige høringsinstanser.

I forkant av hver enkelt utlysning må det lages en oversikt over undervisningsbehovet. Det er da særlig aktuelt å se på i hvilken grad undervisningen på de enkelte kursene tas av interne lærekrefter eller av eksterne, tall som også må sammenholdes med tilgjengelige interne ressurser ved fakultetet og potensialet i omrokking av interne ressurser. En må her også se på fordelingen av undervisning mellom valgemenner og obligatoriske emner. Siste års erfaring vil være et utgangspunkt, selv om en må ta høyde for at enkeltår kan representere unntak, for eksempel på grunn av forskningstermin eller stipendiater som går inn i

avslutningsfasen. Dessuten må bebudet avgang inngå i vurderingen av undervisnings- og forskningsbehov. På tilsvarende måte må fakultetet i forkant av utlysninger vurdere hvilke etablerte forskningsfelt som er sårbare og hvor det eventuelt er behov for å utvikle nye områder. En kan også tenke seg at fakultetet ønsker en ytterligere oppbygging av områder hvor en allerede står sterkt, for eksempel for å bygge opp et miljø med potensial for tilfang av eksterntfinansierte forskningsprosjekter.

Fakultetets undervisningsbehov er i første rekke knyttet til de obligatoriske emnene på masterstudiet. Valgemnene kommer i en annen stilling. Skulle fakultetet mangle undervisningskrefter på enkelte valgemner, kan disse legges ned (eventuelt som en midlertidig ordning). Samtidig har fakultetet et ansvar for at den totale porteføljen av valgemner gir studentene et attraktivt undervisningstilbud. Utgangspunktet må derfor være at utlysninger er knyttet til fakultetets behov for undervisningskrefter på de obligatoriske fagene, men det kan være behov for å styrke valgemner. Dette vil typisk være valgemner som er viktige for fakultetet, for eksempel for å gi et tilbud på engelsk til innreisende utvekslingsstudenter eller fordi fagområdene er en del av fakultetets profil.

Utlysninger må også ta hensyn til fakultetets strategiplaner. Fakultetets nåværende strategiplan (2016–2022) utpeker ikke særskilte rettsområder, men viser videre til de tre strategiske forskningsområdene for UIB. Disse er marin forskning, forskning innen klima og energiomstilling og forskning knyttet til de store samfunnsutfordringene. Utlysninger av faste vitenskapelige stillinger må ta høyde for den faglige innretningen som her er pekt ut av universitetet og fakultetet. Samtidig faller disse satsingsområdene bare i begrenset grad sammen med de fagfeltene som utgjør de obligatoriske emnene på dagens studieordning, og en eventuell studierevisjon vil ventelig ikke medføre store endringer her. Dessuten er strategiplanen knyttet til en begrenset tidshorison, mens faste stillinger har et lengre tidsperspektiv. Derfor vil ikke nødvendigvis UIBs tre strategiske satsinger være førende for fakultetets utlysninger av faste stillinger.

De siste årene har fakultetet presisert i utlysningsteksten at «Det vil (vidare) bli lagt stor vekt på om søkeren har generell kompetanse innafor fag som inngår i fakultetets sitt masterstudium». Søkeren skal også gjøre rede for planene sine for undervisning på mastergradsprogrammet og knytte det opp mot planene sine for forskningsaktiviteten. Også i fremtiden bør fakultetet gi tilsvarende føringer i utlysningsteksten. Ved enkeltutlysninger kan styret eventuelt bestemme å fremheve valgemner hvor fakultetet ønsker en styrking.

I tillegg til de tematiske satsingsområdene, har fakultet som strategisk målsetting i større grad enn tidligere å satse på tverrvitenskapelig orientering. Søkere til faste vitenskapelige stillinger vil være i starten av sin forskningskarriere. Et krav om at søkerne allerede har dokumentert tverrvitenskapelig orientering vil kunne føre til en uheldig innsnevring av søkermassen. Derfor vil ikke et slikt krav tas inn som standard i utlysningsteksten.

Ved tidligere utlysninger har fakultetet fremhevet i utlysningen at undervisningsspråket til vanlig er norsk, og det er stilt som krav at den som blir ansatt kan undervise på norsk eller et annet skandinavisk språk innen to år etter ansettelsen. Et slikt krav må ses i sammenheng med at fakultetets undervisningsbehov i første rekke er knyttet til de obligatoriske emnene på masterstudiet. Unntaksvis kan en likevel tenke seg særlige behov knyttet til de engelskspråklige valgemnene, men normalt vil fakultetet også i fremtiden videreføre det hittil brukte språkkravet.

Ifølge fakultetets «Veiledning for bedømmelseskomite til førsteamanuensisstilling» (2010) må minst ett arbeid «gi en dyptgående analyse med grunnlag i norske rettskilder, eller som fra folkerettslige eller andre internasjonale rettskilder kaster lys over spørsmål med betydning for Norge». Fakultetet har et ønske om å utvikle den internasjonale orienteringen, og formuleringen i utlysningen er i så måte relativt åpen. Forventningen til de fast ansatte bør være formet ut fra undervisningsspråket på den helt dominerende delen av masterstudiet. Praksis knyttet til innretning av arbeidene vil derfor opprettholdes. Universitetet sentralt har som uttalt målsetting å øke eksternt finansiert virksomhet (bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet: BOA). Da fakultetets økonomiske situasjon var tema i universitetsstyret (sak 142/16), påla styret «Det juridiske fakultet å styrke arbeidet med å øke BOA-inntekter og etter- og videreutdanningstilbudet». Også uavhengig av universitetsstyrets pålegg, ville det vært ønskelig for fakultetet å styrke BOA-aktiviteten. På denne måten kan fakultetet oppnå vekst uavhengig av eventuell økning av grunnbevilgningen. På samme måte som ved tverrvitenskapelig orientering vil et krav om dokumentert BOA-aktivitet kunne føre til en uheldig innsnevring av søkermassen. Derfor vil ikke et slikt krav tas inn som standard i utlysningsteksten. Ved utlysning på enkeltområder vil styret kunne bestemme at søkerne bes redegjøre for søkerens planer for mulig BOA-aktivitet.

Den nærmere faglige innretningen ved utlysning av faste stillinger må ses i sammenheng med hvilke kandidater som kan være aktuelle søkere. Fakultetet ønsker best mulig kvalifiserte søkere og må rekruttere også utenom egne rekker. Samtidig har fakultetet et særskilt ansvar for de som har midlertidige stillinger ved fakultetet, eller som nylig har avlagt doktorgrad her. For fakultetet er det ønskelig at flere «interne» er aktuelle søkere når det lyses ut faste stillinger.

Stillingsbeskrivelsene må være så åpne at de legger til rette for reell konkurranse blant potensielle søkere, uaktet om de har bakgrunn fra fakultetet eller fra andre miljøer. Samtidig kan ikke stillingsbeskrivelsene være så vidtfavnende at de søkes av personer med så ulik fagbakgrunn at det er vanskelig å sette sammen en bedømmelseskomité som kan foreta en etterprøvable vurdering hvor søkerne stiller på like vilkår.

Dekan og fakultetsdirektør vil komme tilbake med en egen sak om endring av veiledning til søkere til faste vitenskapelige stillinger og veiledning til bedømmelse av faste vitenskapelige stillinger basert på de synspunktene som kom frem under styrebehandlingen av denne saken.

På denne bakgrunn inviterer dekan og fakultetsdirektør fakultetsstyret til å gjøre følgende

Vedtak:

«Utllysning av faste vitenskapelige stillinger skal skje med utgangspunkt i de føringene som ligger i dette notatet, supplert med de synspunktene som kom frem i styremøtet.»

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg

1. Utlysningstekst for fast stilling utlyst med søknadsfrist 15. september 2017.
2. Veiledning til søkere til faste vitenskapelige stillinger.
3. Veiledning til bedømmelse av faste vitenskapelige stillinger.

1) Fra forskergruppen for konkurranse- og markedsrett

Mottatt 5/1-18

Utlysning av fast vitenskapelig stilling - uttalelse fra forskergruppelederne

Hei,

Vi viser til e-post datert 5. januar 2018, der forskergruppelederne er bedt om å komme med synspunkter om hvilket fagområde den faste stillingen som skal utlyses bør knyttes til.

Vi ønsker at stillingen utlyses med en særlig innretning mot konkurranse- og markedsrett.

Forskergruppen vår har et unikt potensiale, og vokser allerede frem som ledende på sitt felt. Vi befinner oss likevel i en sårbar stilling. Kapasiteten til de faste ansatte tilknyttet gruppen er allerede sprengt. Dette gir særlig utfordringer ikke bare på undervisningssiden (inkl. NIRI-kurset), men også i forhold til andre viktige forsknings- og lederoppgaver som vi er bedt om (og/eller er oppfordret til) å besørge – søknader om eksterne midler, prosjektledelse, veilederoppdrag (master og PhD), ledelse av forskergruppen og BECCLE m.m.

Av fire faste ansatte tilknyttet gruppen (3 professorer og 1 førsteamanuensis) har en som kjent gått over i ny rolle i dekanatet, og en har vært sykemeldt over en lengre periode. Dette har satt gruppen under ytterligere press.

Vi har to midlertidig ansatte i forsker- og postdoc-stillinger som allerede bidrar langt utover det som kan kreves av ansatte i slike stillinger. De øvrige midlertidig ansatte i gruppen bidrar der de kan, men de fleste har overoppylt sine undervisningsplikter, og kan uansett neppe ventes å delta i særlig grad i søknader om eksterne midler, prosjektledelse m.m.

Behovet for flere faste ansatte med særlig kompetanse innen konkurranse- og markedsrett oppleves derfor som økende og markant – både for å rekke over arbeidsoppgavene som vi har nå, og med tanke på å styrke og utvikle gruppen vår (og BECCLE) på lengre sikt. På tross av å være et relativt lite fagmiljø har vi også i den siste tiden skaffet midler til tre postdoc/forskerstillinger, og dermed vist at vi er et miljø det kan satses på for å skaffe ytterligere eksterntfinansierte prosjekter i fremtiden. Det vil for øvrig kunne forventes flere kvalifiserte søkere til – og dermed en reell konkurranse for – en slik stilling på feltet.

Mvh,

Christian Franklin & Ronny Gjendemsjø
Forskergruppen for konkurranse- og markedsrett

2) Fra forskergruppen i forvaltningsrett

Mottatt 10/1-18

Innspill i samband med utlysning av fast stilling

Hei,

Tingsrett: (kursansvarleg saman med Ernst) [... (merk adm.: vidare tekst her er sendt over til Studieutvalget)]

Forvaltningsrett: (forskargruppeleiar saman med Sigrid)

Over tid vil det vere trong om å utvikle (phd-kandidatar) og få på plass fleire fast tilsette som kan forske på problemstillingar som gjer seg gjeldande innanfor allminneleg forvaltningsrett.

Her er det fleire som har, eller snart vil, gå av med alderspensjon, og ein må tenkje langsiktig for å halde på, og vidareutvikle, god kompetanse på kjernefag.

Eg overlet så til dei kursansvarlege, Bjørn Henning Østenstad og Anneken Sperr, til å uttale seg om den meir konkrete undervisingskabal.

Mvh,
Ingunn E M

3) Fra forskergruppen i strafferett

Innspill fra forskergrupeleder i strafferett til utlysning av fast stilling, Bergen 10.01.18

I egenskap av leder for forskergruppen i straffe- og straffeprosessrett vil jeg gi følgende innspill til utlysning av fast stilling. Forskergruppen i strafferett har de seneste 5 til 10 åren hatt en god utvikling. Den har de seneste årene vært ansett som det sterkeste forskningsmiljøet i strafferett i Norden, og også fått anseende i europeiske og internasjonale faglige sammenheng. Forskergruppen og medlemmer i den har på forskjellige vis også investert mye i nettverksdanning og andre tiltak som bygger opp under denne utviklingen. Jeg trekker her fram den årlige Bergen Lecture som et eksempel. Dette arrangementet har skapt oppmerksomhet om forskergruppens aktivitet ved å hente internasjonale kapasiteter til Bergen, noe som også har hatt gode ringvirkninger for medlemmer i miljøet i etterkant. Kompetansen og nettverkene som er bygd opp, bidrar i sin tur til at vi stadig utvikler kapasiteten og kompetansen til søknader om eksternfinansiering, både til NFR, BFS og ERC.

Utviklingen av gruppen har imidlertid nå støtt på utfordringer, fordi flere av gruppens medlemmer har avsluttet sine stillinger. Ingen av disse har gått over i ny stilling ved fakultetet. Vi har også hatt avgang av en professor (Rui, som avsluttet sin stilling pga. flytt til Tromsø). En professor når pensjonsalderen i løpet av den nærmeste framtid (Mæland). En førsteamanuensis (Suominen) er i foreldrepermisjon og har flyttet til Stockholm, og vil kanskje ikke returnere til fakultetet. Videre kan det særlig nevnes at stipendiater nylig har levert sin avhandling (Fornes) eller forventes å levere sin avhandling i nærmeste framtid (Møller). To av våre stipendiater (Mo og Holter), vil også i løpet av 2018 levere sine avhandlinger og avslutte sine stipendiatstillinger. Det er ikke rekruttert nye phd-stipendiater, selv om kandidater for dette har søkt stilling ved fakultetet.

Om ikke gruppen blir styrkt, vil vi ikke kunne beholde den posisjonen vi har opparbeidet, utvikle denne særlig internasjonalt, og opprettholde arrangement og institusjoner som det er investert mye ressurser i å utvikle (slik som nevnte Bergen Lecture og tidsskriftet Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice). Også nasjonalt vil vår etablerte posisjon som det sterkeste fagmiljøet bli utfordret av det voksende miljøet i Oslo. Utfordringene forskergruppen i strafferett og straffeprosess har, må for øvrig ses i sammenheng med at strafferettsmiljøet også står innfor store utfordringer når det gjelder å dekke undervisningsbehovet.

Vi står derfor innfor en situasjon der gruppen i det minste trenger å få erstattet de fagpersonene som har eller vil slutte i faste stillinger, og helst også nye stillinger for å kunne beholde og utvikle den faglige sterke posisjon som den opparbeidet. Etter min mening er det viktig å prøve å bevare og videreutvikle forskermiljøet, som et av landets og Nordens absolutt ledende forsknings- og undervisningsmiljøer.

Jeg ber om at det behovet vurderes i utlysning av faste stillinger.

Beste hilsen,
Linda Gröning

4) Fra forskergruppen i familie-, arve-, barne- og personrett

Forskningsutvalget
Her

Bergen, 15.01.2018

UTLYSNING AV LEDIG STILLING ETTER PROFESSOR GUDRUN HOLGERSEN

Det vises til mail 5. januar fra Anita H. Garden.

Forskergruppelederne er bedt om å uttale seg i sakens anledning.

Det er flere områder som peker seg ut innenfor familie-, barne-, arve- og personrett der de menneskelige ressurser innenfor forskergruppen ikke står i forhold til forskningsmessige utfordringer:

- 1) Økonomiske rettsvirkninger av familieliv («familieformuerett» i vid forstand») og arverett er forskningsområder som tradisjonelt anses å tilhøre den del av privatretten som ikke er formuerett, selv om fagområdene i det minste har brede kontaktflater. Undertegnede egen forskningsinnsats de senere år har hatt sin hovedtyngde her, og det er mulig at fremtidig forskningsinnsats hos forh. dekan Strandbakken og førsteamanuensis Veia Lund delvis vil falle innenfor dette området. Mer forskning er likevel fortsatt ønskelig, herunder for å markere tydeligere internasjonalt at det ikke bare er i Oslo det forskes på disse områder i Norge.
- 2) Familierett i sin alminnelighet: Større og mindre prosjekter i nordiske og europeiske kontekster forsker bl.a. på (manglende) adekvate rettslige instrumenter i møte med de familiemessige konsekvenser av samfunnsutviklingen, herunder et mangfold i aksepterte familieformer/relasjoner, og ulike verdier og ideologier knyttet til utviklingen. Innenfor forskergruppen forskes det i liten grad på dette, med et visst forbehold for et lite felt innen barneretten, se neste punkt.
- 3) Barneretten. Som sådan har fagområdet nærmest vært neglisjert ved vårt fakultet. På grunn av manglende kompetente fagpersoner med tilstrekkelig kapasitet har barneretten etter forrige studiereform (2003-04) verken vært en del av forventet læringsutbytte i familierett, eller et eget spesialemerne. Dette til tross for den sentrale betydning barnerett har for enkeltmenneskets skjebne i det praktiske liv, f.eks. ved megling og konfliktløsning om bosted, omsorg og samvær etter foreldres samlivsbrudd, og til tross for den rivende rettslige utviklingen området har gjennomgått i de senere år. Manglende kompetanse/kapasitet blant fagpersoner til å arbeide med faget i en studiesammenheng

gjenspeiler seg også i manglende forskning på området. En viss bedring har det likevel blitt i så måte i de aller siste år, men da dels i form av pågående Ph.D-prosjekt, dels av fagpersoner med sin forskningsmessige hovedinteresse innenfor andre områder (prosess/mekling, forvaltningsrett, strafferett). Det er ved Gudruns avgang nettopp vår fremste kapasitet på barnerett som forsvinner.

- 4) Personretten. Den har vel i studiesammenheng aldri vært et obligatorisk fag eller spesialemne ved vårt fakultet. Det har – kanskje derfor – heller ikke, eller bare knapt, vært forsket på. Også her tilsier samfunnsutviklingen at det trengs juridisk forskningsinnsats. Flere sider av utviklingen i samfunnssynet på menneskeverd o.l. knytter personretten, bl.a. deler av vergemålsretten, tettere opp til grunnleggende menneskerettigheter, og til bl.a. helse- og sosialretten. Et annet eksempel er at utviklingen innenfor den medisinske vitenskap/genteknologi osv. skaper nye personrettslige problemstillinger som det hittil så vidt vites ikke er forsket mye på i Norge.

Også demografiske endringer er av betydning for personretten, f.eks. den økende absolutte og relative andel av befolkningen som lever stadig lengre. Det fører bl.a. med seg at alderdomsbetinget hjernesvikt (demens) for mange skaper utfordringer med hensyn til retten til å råde over seg og sitt. Vi fikk for flere år siden ny vergemålslov, som bl.a. har henvist umyndiggjøringsinstituttet til rettshistorien og innført nye institutter som fremtidsfullmakt, og lovfestet og regulert nærmere pårørendes rett til å handle på vedkommendes vegne. Internasjonalt synes også trenden å være å la vedkommende i størst mulig grad beholde sin selvråderett, og Norge har bl.a. ratifisert en konvensjon om rettigheter for personer med funksjonsnedsettelse. Disse utfordringer har det så vidt vites hittil i liten grad vært forsket på hos oss, og i Norge generelt, når vi ser bort fra prosjektet til Maria Veia Lund (under ferdigstilling) om «Overføring av formue, alderdom og rettsleg handleevne». Behovet for slik forskning antas å være økende så lenge befolkningen blir eldre og velferden øker/velferdsstaten utbygges, samtidig som familiebånd svekkes.

Det er grunn til å påpeke at jo lengre fakultetets forskning forsømmes på de nevnte områder, desto mer domineres de av forskning annetsteds, på nasjonalt plan f.o.f. ved universitetet i Oslo. Forskere ved andre institusjoner vil derved også fortsette å stå bedre rustet enn oss til å delta i internasjonalt forsknings samarbeid. Dette er ikke minst uheldig i lys av at forskningsfeltene personrett – barnerett – familierett – arverett ivaretar hele livsaspektet fra fødsel til død - faktisk fra før fødselen, jf. bl.a. avtaler/vedtak om assistert befruktning/surrogati, og til etter døden, jf. skifteoppgjør etter avdøde. Dette er felt som det er særdeles viktig å ha mest mulig innsiktsfull forskning om, ikke bare for betydningen for enkeltmenneskets liv, men for samfunnet som sådan. Det kan her være betimelig å minne om Universitetet i Bergens visjoner og strategier, oppsummert i stikkordene hav – liv – samfunn. Våre fagområder scorer kanskje ikke så høyt på «hav», men desto høyere på liv og samfunn.

Thomas Eeg
Forskergruppeleder familie-, arve-, barne- og personrett.

5) Fra forskergruppe i helse- og sosialrett

Mottatt 16/1-18

Tilbakemelding om utlysning av professorstilling

Hei

Eg melder med dette tilbake til fakultetet i høve «høyring» om planlagt utlysning av professorstilling. Eg har fått e-post både som emneansvarleg og som forskargruppeleiar.

1. Forvaltningsrett.

Her er eg emneansvarleg for Jus 123 (Forvaltningsrett II). [... (merk adm.: vidare tekst her er sendt over til Studieutvalget)]

2. Helse- og sosialrett.

Her er eg forskargruppeleiar.

I helserett er vi på viktige felt leiande i ein nordisk kontekst. Eit svakt punkt gjeld allmenn sosialrett som vil bli viktigare i åra som kjem ut frå den generelle samfunnsutviklinga . På sikt er det trong for ei oppbygging av staben i førstestilling for å styrkje og vidareutvikle eit fagmiljø som ivaretek ein viktig nasjonal funksjon.

Beste helsing

Bjørn Henning Østenstad

Fra emneansvarlige

1) Fra Erik Monsen og Arnt Skjefstad

Mottatt 9/1-18

Utlysning av fast vitenskapelig stilling - uttalelse fra emneansvarlige: Kontraktsrett II

Som emneansvarlige for kontraktsrett II har vi gjort en gjennomgang av våre ressurser. Enda også vårt fagmiljø er svært sårbart for permisjoner, forskningsterminer, sykdom etc., skal behovet nå være dekket under normale forhold. (Vi tar da for gitt at kontraktsrettsmiljøet styrkes gjennom tilsetting av Veia Lund i pågående ansettelsesprosess.)

Beste hilsen

Erik Monsen/Arnt Skjefstad

2) Fra Erling Johannes Husabø og Jørn Jacobsen

Mottatt 9/1-18

Utlysning av fast vitenskapelig stilling - fråsegn frå emneansvarlege i strafferett

Vi viser til førespurnad om fråsegn frå emneansvarlege om utlysning av fast vitenskapelig stilling. Som kursansvarlege for JUS241 Strafferett, ønskjer vi i samband med det å spele inn følgjande:

JUS241 Strafferett (20 studiepoeng) har i fleire år hatt utfordringar med å oppretthalde undervisinga med interne fagpersonar. Undervisinga på kurset er hovudsakleg førelesingar og seminarundervising, i tillegg til eksamenssensur. Førelesingane har vore halde av dei/den kursansvarlege, i tillegg til at andre ved fakultetet har teke utvalde førelesingar. Seminarundervisinga, som normalt krev fem fagpersonar med to grupper kvar, har vi dei seinare åra klart å gjennomføre med interne krefter (begge kursansvarlege i tillegg til andre), men då berre gjennom omfattande prosessar, ekstrainsats frå fagpersonar som ikkje treng ta det på seg, inkludert fagpersonar som ikkje arbeider med strafferett, og så vidare. Eksamenssensur har berre unntaksvis hatt interne fagpersonar som sensorar, og har hovudsakleg basert seg på samarbeid med ei gruppe praktikarar.

Strafferettsmiljøet har over ei tid vore eit av dei fagleg tyngste og største fagmiljøa ved fakultetet. Samstundes har deltakarane i strafferettsmiljøet undervising i fleire andre samanhengar. Medlemmar i miljøet underviser/har kursansvar i fag som Rettergang, Rettsstat og menneskerettar og EXFAC / Juridisk forprøve, og valemne som International Criminal Law. Vidare er det stor interesse for masteroppgåver (både vanleg og stor) i strafferett. I tillegg har den store aktiviteten i strafferettsmiljøet leia til eit stort innslag av eksternfinansiering (BFS, NFR), noko som gjer at mange i miljøet har vore friteke frå undervising i lengre periodar. I fjor starta òg eit nytt femårig BFS-prosjekt opp (Politi- og påtalerett), med medlemmar i strafferettsmiljøet. Søknadsaktiviteten held seg òg oppe, og førre året vart det til dømes sendt søknader frå medlemmar i miljøet til både NFR og ERC. Ytterlegare andre medlemmar i miljøet har/har hatt større leiarverv ved fakultetet.

Kombinasjonen av undervisningsaktivitet i andre fag, verv i leiinga og eksternfinansiert forskning gjer at det har vore utfordrande å dekke undervisningsbehovet i faget. Vi ventar oss samstundes ytterlegare utfordringar dei komande åra, på grunn av utviklinga av fagmiljøet. Vi nemner her at dei fleste stipendiatane nyleg har levert eller er i avslutningsfasen av avhandlingsarbeidet sitt, og har allereie oppfylt undervisningspliktene. Nye stipendiatar med undervisningskapasitet har ikkje vore rekruttert. Av dei fast tilsette i strafferettsmiljøet har ein professor nyleg slutta ved fakultetet, ein annan vil nå pensjonsalderen om kort tid, og ein førsteamanuensis har nyleg gått i foreldrepermisjon.

I lys av denne situasjonen er det vanskeleg for miljøet å oppretthalde aktiviteten både når det gjeld forskning, eksternfinansiering og undervisning. Som kursansvarlege ser vi difor med uro på undervisningssituasjonen framover. Vi ber fakultetsleiinga notera seg dette og tilføra fagmiljøet nye stillingar i nær framtid.

Bergen 9. januar 2018, Erling Johannes Husabø og Jørn Jacobsen

3) Fra Ingunn Elise Myklebust

Mottatt 10/1-18

Innspill i samband med utlysning av fast stilling

Hei,

Tingsrett: (kursansvarleg saman med Ernst)

I tingsrettskurset har eg og Ernst N alle førelesingane og har - i tillegg til oss sjølve - med oss Sigrid S (professor) og Tore L (professor) og Lars A K, som leiarar av storgruppene. All obligatorisk undervisning er dermed pr. i dag i hovudsak dekt av professorar ved fakultetet.

Vi som underviser i "klassisk tingsrett" har likevel også ein del andre arbeids- og interesseområde, og det er - etter mi oppfatning - dermed framleis behov for fleire tilsette som kan vere med å fremje forskinga i tingsrett, utvikle faget og kurset i tida som kjem.

Forvaltningsrett: (forskargruppeleiar saman med Sigrid) [... (merk adm.: vidare tekst her er sendt over til Forskningsutvalget)]

4) Fra Thomas Eeg

Studieutvalget

Her

Bergen, 15.01.2018

UTLYSNING AV LEDIG STILLING

Jeg viser til epost fra Anita H. Garden 8. jan 2018.

Emneansvarlige på de obligatoriske fagene er bedt om å uttale seg i sakens anledning.

Det er etter mitt syn behov for flere stillinger som rettes inn mot privatretten, med særlig ansvar for de deler som ikke anses som formuerett i snever forstand, altså person-, familie-, arve- og barnerett. Gudrun har vært sentral i undervisningen på JUS112 Arve- og familierett; som storgruppeleder og gjennom oppgavekommentering og sensur, herunder også som eksamensleder, og etterlater seg et tomrom her. I tillegg til at vi mister Gudrun, må vi også klare oss uten stipendiatene Grimstad og Haukanes, som var storgruppeledere i 2017. Vi mister altså tre storgruppeledere fra 2017 til 2018. Det ser riktignok i skrivende stund ut til at vi kan dekke behovet for (forelesninger og) storgruppeundervisning på JUS112 Arve- og familierett, men bare fordi to av lærerne har sagt seg villige til å ta tre storgrupper hver. I 2019 er

det i tillegg sannsynlig at undertegnede har forskningsfri. Altså trengs på sikt 1-2 ansatte for å dekke behovet, gitt at studieordningen videreføres som i dag.

Jeg nevner for øvrig at vi med nettopp Gudruns adgang mister vår mest sentrale fagperson innenfor barnerett. Selv om hennes oppgaver som fagansvarlig for barnerett under JUS399 masteroppgave er (midlertidig?) dekket, har Gudrun også veiledet et stort antall ved masteroppgaver innenfor området, som antakelig er et av de mest populære. Det er en som kjent gjennomgående en stor fordel at studentene har intern veileder. En slik utlysning vil da kunne legge til rette også for å bygge opp et undervisningsopplegg i barnerett, noe som vel har vært totalt fraværende under gjeldende studieordning. Videre er det grunn til å anta at personrett som fagområde vil bli stadig viktigere i et samfunnsperspektiv. Vi bør da ha ansatte som behersker det, og som på sikt kan etablere et undervisningstilbud.

mvh
Thomas Eeg
Emneansvarlig JUS112 Arve- og familierett

5) Fra Bjørn Henning Østenstad

Mottatt 15/1-18

Tilbakemelding om utlysning av professorstilling

Hei

Eg melder med dette tilbake til fakultetet i høve «høyring» om planlagt utlysning av professorstilling. Eg har fått e-post både som emneansvarleg og som forskargruppeleiar.

3. Forvaltningsrett.

Her er eg emneansvarleg for Jus 123 (Forvaltningsrett II).

Forvaltningsretten dekkjer eit stort felt. Undervisningsmessig greier vi oss i dag, men er sårbare i den allmenne delen. På sikt er det her klart trong for ei oppbygging av staben i førstestilling.

4. Helse- og sosialrett.

Her er eg forskargruppeleiar. [... (merk adm.: vidare tekst her er sendt over til Forskningsutvalget)]

Beste helsing

Bjørn Henning Østenstad

6) Fra Ørnulf Øyen og Magne Standberg

Mottatt 16/1-18

Det juridiske fakultet
v/Anita H. Garden

Utlysning av fast vitenskapelig stilling våren 2018

Det vises til e-post den 8. januar angående utlysning av en fast vitenskapelig stilling i løpet av våren 2018. Vi uttaler oss som kursansvarlige i faget JUS242 Rettergang.

De siste årene og frem til og med forrige studieår har vi hatt god tilgang på interne undervisningskrefter i faget Rettergang, både når det gjelder forelesere og seminarledere. Fra og med dette studieåret har det

vært en negativ utvikling, særlig når det gjelder seminarledere, og særlig når det gjelder emnet sivilprosess. Utviklingen når det gjelder dette studieåret og de kommende kan skisseres slik:

1. Professor Halvard H. Fredriksen har i mange år vært seminarleder i sivilprosess. Vervet som studiedekan medfører at han verken vil undervise dette studieåret eller de neste tre studieårene.
2. Professor Henry J. Mæland har jevnlig vært seminarleder i sivilprosess, og er seminarleder dette studieåret. Etter det vi erfarer kan Mæland komme til å gå av med pensjon høsten 2018, noe som i så fall medfører at han ikke vil være aktuell som seminarleder i sivilprosess kommende studieår.
3. Stipendiat Marie Holm har tidligere vært seminarleder i sivilprosess, men hun skal neppe være seminarleder kommende studieår fordi hun er i avslutningsfasen av avhandlingsarbeidet.
4. Professor Magne Strandberg har forskningsfri i hele 2018, likevel slik at han har sagt seg villig til å holde deler av forelesningene i sivilprosess slik han pleier. Både høsten 2017 og tidligere studieår har Strandberg vært seminarleder i sivilprosess. For å redusere problemet når det gjelder seminarledere, kan det være aktuelt at han forskyver halve forskningsterminen fra høsten 2018 til våren 2019.
5. Professor Jon Petter Rui skal om kort tid tiltre som professor i Tromsø (hvis han ikke alt har tiltrådt). Han har de siste årene bl.a. vært seminarleder i straffeprosess. Bortfallet av undervisningsressurser er løst ved at professor Asbjørn Strandbakken har sagt seg villig til å være seminarleder, selv om han som følge av lang tjeneste som dekan ikke har undervisningsplikt. Vi håper at Strandbakken også neste studieår er villig til å være seminarleder.
6. Stipendiat Malin Johansen har vært seminarleder i straffeprosess de to siste studieår, og skal være seminarleder også dette studieåret. Det er noe usikkert om hun har såpass mye undervisningsplikt igjen at hun også neste studieår er aktuell som seminarleder. Etter hvert kan førsteamanuensis Gert Johan Kjelby tre inn som seminarleder i straffeprosess, men han har som følge av et eksterntfinansiert prosjekt ikke undervisningsplikt før i slutten av februar 2022, noe som medfører at han ikke er aktuell som seminarleder i straffeprosess før studieåret 2022/2023.

Utviklingen er som det fremgår delvis midlertidig og delvis permanent. Først og fremst skaper utviklingen uro når det gjelder rekrutteringen av seminarledere i sivilprosess. Foreløpig er det usikkert om rekrutteringen av nye stipendiater kan avdempe underdekningen når seminarledere fratrer.

Utviklingen er ikke slik at vi mener det er behov for å utlyse en stilling våren (eller høsten) 2018 særskilt med sikte på å dekke undervisningsbehov i faget Rettergang. Utviklingen er imidlertid slik at fakultetet bør ha faget Rettergang, og særlig emnet sivilprosess, i tankene på lenger sikt. Videre bør fakultetet ved rekrutteringen våren (og høsten) 2018 ha fokus på å rekruttere en person med bred faglig undervisningskompetanse i norsk rett, slik at vedkommende også kan oppfylle noe av undervisningsplikten i faget Rettergang, særlig i sivilprosess.

Selv om det bes om innspill til en fast stilling, vil vi minne om at undervisningsbehovene i faget Rettergang kan dekkes gjennom f.eks. ansettelse av lektorer i midlertidige stillinger. Nyutdannede jurister vil ha hatt faget Rettergang for ikke lenge siden, og vil dermed kunne ha gode forutsetninger for å undervise i faget. Å ansette lektorer vil også kunne avhjelpe undervisningsbehovet på sikt hvis de senere blir ansatt som stipendiater.

Bergen, den 16. januar 2018

Magne Strandberg

Ørnulf Øyen

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 4/18

Kollisjon mellom obligatoriske elementer i flere emner i utdanningsplanen

Enkelte studenter har utdanningsplan som ikke følger hovedregelen i studieplanens «Rekkefølge for emne i studiet». Tilpasset utdanningsplan kan typisk være følge av at studenten har pådratt seg forsinkelser i studiet, eventuelt at han/hun har fått godskrevet emner utenfra.

I noen tilfeller kan vi oppleve at obligatoriske oppgaver overlapper i tid mellom to emner, eventuelt at obligatorisk oppgave i ett emne overlapper i tid med eksamen i et annet. Noen slike tilfeller er håndtert i spesifikke vedtak, for eksempel:

- studenter med både JUS243 Allmenn formuerett og JUS134 Rettshistorie og komparativ rett i planen, der førstnevnte har skriftlig eksamen onsdag og sistnevnte har hjemmeeksamen tirsdag til fredag i uke 24.
- studenter på tredjeåret som begynte ved UiB etter å ha tatt første år av bachelorprogrammet i rettsvitenskap ved UiA, og som dermed må ta JUS112 Arve- og familierett ved UiB i løpet av eksamensperioden for hjemmeeksamen i JUS134.

Vi ser at det samme forholdet kan gjøre seg gjeldende også for andre tilfeller, og forslaget her er at studieadministrasjonen får en generell fullmakt til å håndtere disse sakene.

På dette grunnlaget framsettes følgende

vedtaksforslag:

1. Studieadministrasjonen innvilger forlenget skriveid på obligatorisk kursoppgave, der den sammenfaller i tid med eksamen i et annet emne. Vilåret er at begge emnene inngår i studentens utdanningsplan det aktuelle semesteret. Tiden som innvilges skal være eksamenstiden med tillegg av to timer reisetid.
2. Der det er overlapp mellom *to eksamener*, gis ikke slik tilleggstid – der må studenten velge å ta den ene på kontinuasjonseksamen.
  - a. I slike tilfeller flyttes vurderingsmeldingen til kontinuasjonseksamen uten at et forsøk brukes på den ordinære eksamen.
3. Der det er overlapp mellom *to obligatoriske kursoppgaver*, forlenges skriveid for begge med inntil fire timer. Vilåret er at begge emnene inngår i studentens utdanningsplan det aktuelle semesteret.
4. Ordningen gjøres ikke til del av reglement, men det tas sikte på å orientere berørte studenter når tilfellene oppstår (i.e. ved tilpasning av utdanningsplan.)

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 5/18**Forslag om tilføyelse i § 4-1 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet**

I Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet har vi bestemmelser om konsekvensene av overskridelse av absolutt ordgrense. Da bestemmelsen ble laget, var det bare masteroppgaver og obligatoriske kursoppgaver som hadde absolutt ordgrense. Senere har arbeidsgruppeoppgavene for første og andre studieår også fått det – hhv 1000 og 1500, vedtatt av SU i 2013 (sak 82/13). Vedtaket ble imidlertid ikke fulgt opp med en regulering av virkningen av overskridelse, slik systematikken i § 4-1 legger opp til.

Det er dette som foreslås endret her, idet studieadministrasjonen setter fram forslag om et nytt pkt. c i andre ledd av § 4-1.

Samtidig foreslås en redaksjonell endring i bokstav b: Det anses ikke riktig å si at «eksamensretten bortfaller», ettersom den ikke på noe tidligere tidspunkt har eksistert.

Forslaget til endring er synliggjort under med ny tekst i fet skrift og bortfalt tekst med overstrykning.

§ 4-1 Krav til selvstendighet og kildehenvisning

1. Alle arbeider som leveres for godkjenning/sensur, skal være studentens eget arbeid. Dette gjelder også der vedkommende arbeid(er) ikke inngår i grunnlaget for karakterfastsettelse. Kilder som nyttes skal angis i overensstemmelse med [universitetets retningslinjer om kildebruk](#). Overtredelse vil bli å vurdere som fusk, se § 4-2.
2. I oppgave med ordgrense, skal antall ord oppgis på besvarelsen. Feilaktig angitt antall ord kan bli å vurdere som forsøk på fusk.
  - a) For masteroppgave vil overtredelse av ordgrensen føre til underkjennelse av oppgaven. Den må da omarbeides og leveres igjen et senere semester.
  - b) For obligatoriske kursoppgaver vil overtredelse av ordgrensen føre til underkjennelse av besvarelsen. Besvarelsen kan ikke leveres om igjen og eksamensretten ~~bortfaller~~ **kurset kan ikke godkjennes. Det må gjentas et senere semester.**
  - c) **For arbeidsgruppeoppgaver med absolutt ordgrense, vil overtredelse av ordgrensen føre til underkjennelse av besvarelsen. Virkningen for kursgodkjenningen avhenger av om kravet til 75 % likevel er/blir oppfylt.**

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 6/18**Publisering av eksamensoppgaver og sensorveiledninger**

I sitt møte den 14. juni 2016, vedtok SU i sak 53/16:

For eksamensoppgaver, sensorveiledninger, obligatoriske kursoppgaver og veiledninger til slike, vedtas publiseringsrutiner som angitt i matrisen.

For øvrig undervisningsmateriell og eventuelt annet, vedtas en policy og tilråding som angitt i matrisen. Her er opphavspersonens rettigheter avgjørende, og vedkommende bestemmer om, hvor og hvordan publisering skal skje.

Matrisen det var snakk om, er denne:

	Mitt UiB		Ordinært innsyn etter offl.	Publisert på fakultetets nettsider
	Meldte i emnet	Alle UiB-studenter		
Eksamensoppgaver	JA	NEI	JA ⁸	JA
Obligatoriske kursoppgaver	JA	NEI	JA ⁸	NEI
Sensorveiledninger	JA	NEI	JA ⁸	JA
Retteveiledninger til kursoppgaver	NEI	NEI	JA ⁸	NEI
Skriftlig undervisningsmateriale, spesifikt pr kurs	JA	NEI	NEI	NEI
Skriftlig undervisningsmateriale, generelt	JA	JA ⁹	NEI	NEI
Filmet undervisningsmateriale, spesifikt pr kurs	JA	NEI	NEI	NEI
Filmet undervisningsmateriale, generelt	JA	JA? ⁴	NEI	NEI

Da denne saken ble skrevet så vi ikke for oss at vi hadde en mulighet for å publisere bare for egne studenter, uten å begrense det til studenter på det aktuelle emnet, og vi valgte «Publisert på fakultetets nettsider» for eksamensoppgaver og sensorveiledninger. Nå vet vi at vi har denne muligheten i MittUiB – det er den som nyttes nå for eksamensoppgaver og sensorveiledninger til ordinære eksamener.

Pr i dag publiseres eksamensoppgaver og sensorveiledninger fra *ordinære* eksamener i Mitt UiB, under fakultetets side:

⁸ Underlagt offl.

⁹ Hensynet som begrunner et eventuelt «JA» her, er at det ellers vil være et stort arbeid å gjøre dette tilgjengelig på samtlige kurser – dvs for alle våre egne studenter. Det er heller ikke noen åpenbar grunn til å «skjerme» det fra andre grupper studenter ved UiB. Eksempel på materiale er «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen.» Det kan likevel være grunn til å velge en annen tilråding/hovedregel for filmet materiale.

Publisering her innebærer at alle som har en studierett ved vårt fakultet vil kunne se det.

Oppgaver og eventuelle sensorveiledninger fra kontinuasjonseksamener publiseres ikke. I SU sitt vedtak er disse ikke unntatt, men det er betydelig uvilje blant lærerne mot slik publisering. En sentral årsak til dette er at emneansvarlig gjerne ønsker å bruke oppgavene – eller deler av dem – senere, for eksempel til obligatorisk kursoppgave.

Regulering:

Sensorveiledningene skal være tilgjengelig for studentene som har tatt eksamen, idet sensuren faller (universitets- og høyskoleloven § 5-3 nr. 3). Det er ikke sagt noe om hvor lenge etter det de eventuelt skal være tilgjengelig.

Både oppgavene og sensorveiledningene er underlagt offentlighet og enhver som ber om innsyn, får det.

Praktiske hensyn:

Fra studieadministrasjonens side er det ønskelig at oppgaver og eventuelt veiledninger fra kontinuasjonseksamen kan publiseres samme sted som ordinær eksamen. Dette vil spare alle *innsynsbegjæringene*, og det vil sikre *likebehandling*. Slik det er nå, vil et tilfeldig utvalg av studenter ha gjort seg kjent med disse oppgavene og veiledningene, og de vil kunne ha en fordel når de senere skal besvare oppgaver som måtte være basert på tidligere tekster.

Motargumenter:

Det eneste kjente argumentet mot slik publisering, er at lærerne ikke ønsker det. Begrunnelsen for det synes å være en tanke om gjenbruk av oppgaver. Og videre en tanke om at desto færre studenter som kjenner innholdet i oppgaven og veiledningen, desto bedre ligger det til rette for gjenbruk.

Gjenbruk av oppgaver er i seg selv ikke problematisk. Det som *kan* gjøre ordningen problematisk, er hvis et *tilfeldig utvalg av studenter* har bedre/dårligere tilgang til tidligere oppgaver og veiledninger. I så måte er gjenbruk neppe et argument mot publisering – snarere tvert imot.

På dette grunnlaget **foreslås følgende vedtak:**

SU presiserer at vedtaket om publisering av eksamensoppgaver og sensorveiledninger i sak 53/16 den 14. juni 2016, også omfatter oppgaver og veiledninger til kontinuasjonseksamen.

[Tilbake til saklisten](#)

- Kjøpsloven
- Avhendingsloven
- Forbrukerkjøpsloven
- Avtaleloven av 1918

Særregler om ordbøker

* Man kan iht. studiereglementet ha med seg én rettskrivingsordliste eller ordbok. Merk at ordbøker som for eksempel inneholder både norsk-engelsk og engelsk-norsk regnes som én ordbok.

* Ordbøker som er til/fra de to samme språkene - for eksempel norsk-engelsk/engelsk-norsk - i to fysiske bind regnes også som én ordbok. Disse kan ha forskjellig utgiver og/eller være ulike utgaver.

* Ordbok som nevnt ovenfor kan ikke kombineres med andre typer ordbøker. Kombinasjoner som utgjør mer enn to fysiske bind er ikke tillatt.

Sak 7/18

Utfyllende regler

hjelpemidler som er
kontraktsrett II:

I dette tilfellet er det kun informasjonen om tillatte særtrykk som er unik for emnet JUS131 Kontraktsrett II. Det øvrige er felles for alle eksamener ved fakultetet, og store deler av informasjonen er dermed unødvendig å spesifisere i den enkelte emnebeskrivelsen.

For å gjøre informasjonen om tillatte hjelpemidler lettere tilgjengelig og mer oversiktlig foreslår studieseksjonen to endringer:

1. Informasjon om tillatte hjelpemidler

Det legges inn ny, kortere tekst i alle emnebeskrivelser etter dette mønsteret:

Tillatte hjelpemidler finnes under § 3-5 flg i fakultetets [utfyllende regler](#).

I tillegg er følgende hjelpemidler tillatt på denne eksamenen:

- Xxx
- Xxx
- Xxx

I emner som ikke har tilleggshjelpemidler er det kun første linje som vil bli å finne i emnebeskrivelsen, men for å gjøre informasjonen ekstra tydelig for studentene foreslår vi å legge inn en liten tekst som for eksempel *I dette emnet er det ikke ekstra hjelpemidler.*

2. Informasjon om ordbøker

Reglene for ordbøker er de samme på alle emner, og det er dermed ikke nødvendig at disse er spesifisert i samtlige emnebeskrivelser. Vi foreslår at oppstillingen av disse reglene erstattes av en tilføyelse i fakultetets utfyllende regler § 3-5 nr. 1 bokstav b:

1. *Ordbøker som er til/fra de to samme språkene – for eksempel norsk-engelsk/engelsk-norsk – i to fysiske bind regnes også som én ordbok. Disse kan ha forskjellig utgiver og/eller være ulike utgaver.*
2. *Ordbok som nevnt ovenfor kan ikke kombineres med andre typer ordbøker. Kombinasjoner som utgjør mer enn to fysiske bind er ikke tillatt.*

Ved å gjennomføre de nevnte endringene vil unntakene fra de generelle reglene bli tydeligere for de emnene der det er aktuelt, og overflødig tekstmasse vil fjernes fra emnebeskrivelsene.

Tilsvarende endringer vil også gjøres for våre engelske emner, og i særtilfeller der det måtte vise seg nødvendig kan det også gjøres særskilte tilpasninger i hjelpemiddelteksten.

Forslag om endring av ordlyd i regler om tillatte hjelpemidler til eksamen for internasjonale studenter

---

Bakgrunn

Den engelske versjonen av utfyllende regler for våre internasjonale studenter er i all hovedsak likelydende med vår norske versjon. På et punkt skiller imidlertid ordlyden i den engelske versjonen seg fra den norske:

Norsk versjon:

§ 3-5 Hjelpemidler til eksamen

Lovlige hjelpemiddel

1. Dersom ikke annet er fastsatt i emnebeskrivelsen, kan dette benyttes på skoleeksamen:
  - a) Inntil 2 utgaver eller eksemplarer av lovsamlingen «Norges lover» (utg. av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo). Studentene er selv ansvarlige for å
    - i. ha med seg lovsamling på eksamen og
    - ii. ha siste utgave
  - b) Én rettskrivingsordliste eller ordbok. Jusleksikon og ordbøker med utfyllende faglig informasjon om oppslagsordene er ikke tillatt.

Engelsk versjon:

Section 3-5 Examination support materials

Permitted support materials

1. Unless otherwise provided in the course description, the following support materials may be used in written examinations sat at the University:
  - a) Up to two editions or copies of the collection of Norwegian laws "*Norges lover*" (issued by the Faculty of Law at the University of Oslo). Students are responsible for ensuring that they
    - i. bring a copy of the collection of laws with them to the examination, and
    - ii. have the latest edition
  - b) One dictionary.

Problem:

Mens den norske versjonen avgrensner hva slags type ordbøker som er tillatt, foretar ikke den engelske versjonen samme avgrensning. Når de kun må forholde seg til at de har lov til å ta med «One dictionary» får vi en opphopning av studenter som tar med seg ordbøker med utfyllende faglig informasjon om ordene de definerer. Disse er ikke lovlige hjelpemidler men vi kan vanskelig forvente at våre internasjonale studenter skal sette seg inn i vårt norske regelverk. Vi hadde noen tilfeller i høst der slike ordbøker ble inndratt uten at vi egentlig hadde hjemmel for å inndra dem. Det kompliseres jo også av at ordet «Dictionary» gjerne står på omslaget til disse bøkene, mens de altså likevel ikke er tillatt.

Forslag til løsning:

En presisering av hva slags «dictionary» som er lov synes å være den beste løsningen.

Forslag til endring av ordlyd:

Section 3-5 Permitted exam support materials

[...]

b) One dictionary. The dictionary may only include brief definitions of the words and their usage. Dictionaries that provide extensive legal definitions of the words and their usage are not permitted.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 8/18**Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-6 nr 2: Lovlige hjelpemidler til eksamen**

UiB-forskriften har nylig fått en tilføyelse i sin § 6.2 nr. 1: Bokstav c) lyder: «Mobiltelefon, musikkspillere, smartklokker og annet elektronisk utstyr med eller uten sender som ikke er tillatte hjelpemidler, kan ikke tas med til eksamensbordet. Slikt elektronisk utstyr må være avslått og levert inn sammen med vesker og lignende. Om tillatte hjelpemidler, se § 6.5.»

Denne forskriften fins ikke på engelsk, det vil si at de reglene vi anser at våre innreisende studenter skal være kjent med, må importeres til våre Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, som fins på engelsk.

I § 3-6 nr. 2 i våre utfyllende regler heter det nå: «2.I tillegg til lovlige hjelpemidler, skal bare nødvendige skrivesaker samt eventuelt mat og drikke forefinnes på/ved eksamensbordet.» Vi har hatt et tydelig prinsipp om at hjelpemiddelreglementet er bygget opp sånn at det som ikke er eksplisitt tillatt, er forbudt. I den sammenhengen er det neppe åpenbart å skrive inn noe av det som *ikke* er tillatt.

Studieadministrasjonen anser likevel at det kan være heldig å skrive det inn, ettersom det som listes opp i UiBforskriften § 6.2 nr. 1 bokstav c, ikke nødvendigvis oppfattes som «hjelpemidler» av studentene, men heller som noe nytt og uregulert. For å fjerne enhver tvil, og for å ha sikker hjemmel for å reagere med inndragning og eventuelt videre med fuskesak der slike ting blir avdekket under eksamen, foreslår administrasjonen at vi gjør en tilføyelse i våre utfyllende regler, tilsvarende bestemmelsen i UiB-forskriften.

Forslag til vedtak, ny tekst i fet skrift:

§ 3-6 nr. 2 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet gis slik tilføyelse med umiddelbar virkning: «I tillegg til lovlige hjelpemidler, skal bare nødvendige skrivesaker samt eventuelt mat og drikke forefinnes på/ved eksamensbordet. **Mobiltelefon, musikkspillere, smartklokker og annet elektronisk utstyr med eller uten sender som ikke er tillatte hjelpemidler, kan ikke tas med til eksamensbordet.**»

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 9/18**Ordningen med ekstra honorering av engelsk undervisning og sensur, bringes til opphør**

Pr i dag har vi en ordning der forelesninger og sensur på engelsk honoreres ekstra: Engelske forelesninger honoreres med faktor 6 (mot ordinært faktor 5), sensur av engelske besvarelser honoreres med 25 % i tillegg til ordinær sats. For seminarer, oppgaveretting og annen undervisning som ikke er forelesninger, er det ikke satt noen ekstra sats.

Ordningen ble i sin tid etablert for å være incitament for opprettelse av engelskspråklige emner på engelsk. Dette formålet anses nå vel ivaretatt idet vi har 24 aktive engelske emner. Det er heller ikke lenger så «fremmed å undervise på engelsk som tilfellet var da ordningen i sin tid ble innført.

Engelskspråklige spesialemer har også videre ressursrammer (2 timer undervisning pr studiepoeng, mot 1,5 timer pr studiepoeng for norske spesialemer.)

Forslaget her er å kutte tillegget på 25 % for engelskspråklig sensur og den ekstra undervisningsfaktoren for forelesninger. I alle fall inntil videre beholdes den utvidete ressursrammen for engelskspråklige emner.

Formålet med tiltaket er todelt: I tillegg til det nærliggende ressurs hensynet, er det også lagt vekt på likebehandling av våre lærere: Vi har etter hvert flere lærere som underviser på norsk uten at norsk er deres førstespråk. Disse får ikke noe tillegg for å undervise på et «fremmedspråk», det taler imot at det skal gis tillegg for undervisning på engelsk der det er fremmedspråk.

Virkning av kutt i sensurhonorar:

De siste tre årene har vi hatt følgende tall for studenter møtt til eksamen på engelskspråklige emner:

Semester	H14	V15	H15	V 16	H16	V17
Antall studenter levert eksamen	341	275	404	295	497	345
Kost 1,25 t	426,25	343,75	505	368,75	621,25	431,25
Kost 1 t	341	275	404	295	497	345
Differanse	85,25	68,75	101	73,75	124,25	86,25

Denne ordningen alene koster altså rundt hundre timer pr semester. Det antas ikke at en terminering av ordningen vil påkalle alternative tiltak, det vil si at besparelsen for fakultetet er en *netto* besparelse. *To hundre timer pr år representerer i overkant av ¼ undervisningsårsverk¹⁰.*

Virkning av kutt i undervisningshonorar:

Pr V18 har vi 24 engelskspråklige spesialemer; ett på 5 studiepoeng, 19 på 10 studiepoeng og fire på 20 studiepoeng. I henhold til ressursnøkkel for spesialemer, vil disse ha 2 timer undervisning pr studiepoeng.

¹⁰ Med fratrekk av administrasjon, er et undervisningsårsverk 775 timer.

Antall emner	Studiepoeng/emne	Timer/emne	Timeforbruk	Faktor 5	Faktor 6	Differanse
1	5	10	10	50	60	
19	10	20	380	1900	2280	
4	20	40	160	800	960	
			550	2750	3300	550

Forskjellen mellom faktor 5 og faktor 6, er 550 timer/år. Det tilsvarer 0,7 undervisningsårsverk.

Til sammen vil vi altså kunne spare ca. ett undervisningsårsverk pr. år med det foreslåtte kuttet.

Det antas at kompetansen i saker knyttet til honorering ikke ligger hos Studieutvalget, som ikke har noen budsjettmyndighet. Saken utformes derfor som en innstilling til fakultetsstyret.

På denne bakgrunnen framsettes følgende

vedtaksforslag:

Følgende innstilling oversendes fakultetsstyret:

- a) Ordningen med høyere faktor for forelesning på engelsk bringes til opphør med virkning fra og med H18.
- b) Ordningen med 25 % tillegg for sensur av engelske besvarelser bringes til opphør med virkning fra og med H18.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 10/18**JUS134 Rettshistorie og komparativ rett - emnebeskrivelse.**

Vi har mottatt en søknad fra emneansvarlig Søren Koch om endringer i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett:

Når det gjelder JUS 134 vil jeg gjerne endre opplegget. For å minke presset på studentene, synes jeg det hensiktsmessig å fjerne fransk rettskultur fra det obligatoriske pensum. Dette vil føre til at studentene har mer tid til å sette seg i engelsk og tysk rett som respektive representanter for common og civil law tradisjon. Erfaring fra de siste årene har vist at kunnskapsnivået på de ulike rettskulturene var for overfladisk og at dette medførte at studentene til dels hadde vanskeligheter å gjennomføre gode komparasjoner basert på den rettskulturelle modellen fordi de manglet tilstrekkelig detaljkunnskap. Det viste seg også i tilbakemeldingene fra studentene at det fantes et sterkt ønske om å ha mer tid til å sette seg inn i den engelske rettskulturen. Jeg har derfor snakket med Christian Franklin (foreleser i engelsk rettskultur) og han er villig å ta en time ekstra for å gå i dybde på engelsk rett. Samtidig skal jeg undervise en time mer i tysk rettskultur. Som konsekvens blir forelesningene i fransk rett ikke lenger obligatorisk (gjesteforelesning). [...]

Dette innebærer for emnebeskrivelsen, endringer er streket over og merket med gult:

Mål og innhold:

Føremålet med JUS134 Rettshistorie og komparativ rett å

(I) verta i stand til å analysera, forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering. Vidare å

(II) verta i stand til å analysera, forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske, finske, engelske, **franske** og tyske rettskulturen. Og

(III) å kunna analysera, forklara og diskutera både historiske og no pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatere desse endringane til retten sine ulike nivå.

Læringsutbytte:

I JUS134: Rettshistorie og komparativ rett skal studentane (1) få kunnskap om kva ein rettskultur er, og korleis den vert forma og omdanna gjennom møte med rettskulturelt gods frå andre rettskulturar. Det vil vera ein særleg fokus på dei 6 rettskulturelle strukturane konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonalisering. Deretter skal studentane (2) få kunnskap om det historiske grunnlaget for den norske rettskulturen gjennom å studera norsk rettshistorie i eit europeisk perspektiv. Igjen vil dei 6 rettskulturelle strukturane stå i sentrum Deretter skal studentane (3) få kunnskap om den norske, finske, engelske, **franske** og tyske rettskulturen når det særleg gjeld særleg dei 6 rettskulturelle strukturane. [...]

(3) Komparativ rett ; den norske, finske, engelske, **franske og tyske rettskulturen**

- Karakteristika ved og skiljet mellom *common law*- og *civil law*-tradisjonane
  - Faktorar som gjer at nokre rettstradisjonar står fram som *mixed legal systems*

- Den norske rettskulturen, og særleg samspelet mellom lovgjeving og domstolar i den
- Den finske rettskulturen, og særleg den som representant for ein nordisk rettstradisjon saman med den norske rettskulturen
- Den engelske rettskulturen, og særleg praksis si rolle i den
- Den franske rettskulturen, og særleg lovgjevinga si rolle i den
- Den tyske rettskulturen, og særleg rettsvitskapen si rolle i den
- Dei utfordringar EF-retten og Dei europeiske menneskerettane stiller den norske, finske, engelske, franske og tyske rettskulturane ovanfor

Dugleik:

Studentane skal gjennom **JUS134: Rettshistorie og komparativ rett** opparbeida seg evner til å bruka kunnskapen slik at dei kan (I) forklara og diskutera korleis ein rettskultur er sett saman av dei rettskulturelle faktorane *konfliktløsning, normproduksjon, rettferdsideal, juridisk metode, profesjonalisering og internasjonisering*. Vidare å (II) verta i stand til å forklara og diskutera karakteren av desse rettskulturelle faktorane i den norske, engelske, franske og tyske rettskulturen. Og (III) å kunna forklara og diskutera både historiske og no pågåande endringar i desse rettskulturelle faktorane, og relatera desse endringane til retten sine ulike nivå.

Vedtaksforslag:

Emnebeskrivelsen for JUS134 Rettshistorie og komparativ rett endres som foreslått med virkning fra studieåret 2017/18.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 11/18**Forslag om endringer i emnebeskrivelsen for JUS290-2-A Comparing Legal Cultures**

Emneansvarlig Søren Koch har foreslått endringer i emnebeskrivelsen for JUS290-2-A Comparing Legal Cultures.

1. Obligatorisk paper får ny ordgrense.

Någjeldende ordgrense er satt til 300 – 500 ord. Denne har vist seg å være knapp, og søkes økt til 1000. Ordgrensen skal være absolutt, i den forstand at besvarelser som overskrider ordgrensen, underkjennes. Forslag til endret tekst:

One paper ~~300–500~~ **of maximum 1000** words, to be peer assessed by other students. This will not count towards the overall mark for the course but must be completed in order to be eligible to sit the exam. **Papers exceeding 1000 words will not be accepted.**

2. Omskriving av læringsutbyttebeskrivelsen

Dette er en omformulering og tar ikke sikte på materiell endring:

Foreslått ny læringsutbyttebeskrivelse:

Objectives:

At the end of this course, you should be able to:

- identify the main structural elements and the subcategories of the legal cultural model taught at the course
- apply the legal cultural model in order to identify similarities and differences in legal cultures in Europe and by doing so
- comparing central features in these legal cultures.

In addition, you should be able to

- utilise the functional and historical approach to legal comparative research in order to
- identify,
- describe,
- categorise and
- explain differences and similarities of institutionalised forms of normproduction and conflict-resolution as well as the prevailing ideal of justice, legal methods, the degree of and attitude towards professionalisation and internationalisation of law and its impacts on the English, Scottish, Norwegian and German legal culture.

Furthermore you should be able to

- critically evaluate the narrative of different legal traditions in Europe, and
- discuss possible solutions for but also limits of the harmonization of legal cultures in Europe.

3. Omskriving av målformuleringen for emnet

Goals:

1. Learn to appreciate and actively use the legal cultural model as analytical tool for legal comparative analysis.
2. Increase students understanding of the legal cultures of England, Scotland, Norway and Germany
3. Improve your ability to communicate to members from other legal cultures and critically evaluate legal cultural challenges, developments and changes both domestically and abroad.

Någjeldende mål og innhold for studiet er presentert slik:

Mål og innhold

A comparative and historical analysis of the contemporary Scots, English, German and Norwegian legal cultures.

The objective of the course is to give students a better understanding for the legal cultural differences regarding the three main legal traditions in Europe ; the common law, civil-law and mixed legal systems. Highlighting these differences by analyzing four jurisdictions (Germany, England, Scotland and Norway) will enable the students to identify and understand legal cultural differences and their origins and impact, and to provide a frame of reference for analysis of their home jurisdiction.

By looking at the development of each legal culture we can find out how legal cultures can be shaped and adapt to changes in society. This is especially relevant for current debates concerning the globalization of law, EU-skepticism and other questions pertaining to the harmonization of law. Attending the course will enable the students to critically analyze and actively participate in such debates both internationally and in their home countries.

4. Endring i litteraturlisten

En artikkel legges til hovedlitteraturen:

J.Ø. Sunde, "Managing the unmanageable", in in Comparing Legal Cultures, S. Koch/K. E. Skodvin/J.Ø. Sunde (eds.), (Bergen, 2017) p. 13-25 (12 p.)

Hovedlitteraturen er etter dette ca 482 sider. Emnet er på 10 sp.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 12/18***JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) utvides til 70 studiepoeng.***

Vi har mottatt forslag fra emneansvarlig for JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng), Jørn Øyrehagen Sunde, om å utvide JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) fra 60 til 70 studiepoeng. Formålet er å synliggjøre den økte innsatsen som kreves i dette emnet.

Innholdsmessig vil emnet bli utvidet med eksplisitt metode. Det foreslås at studiedekanen får fullmakt til å utarbeide detaljene i dette i samarbeid med emneansvarlig.

Vi har bragt på det rene at det er teknisk mulig å ha et emne på 70 studiepoeng, selv om et studieår er normert til 60 studiepoeng. Videre har vi vurdert det sånn at de bestemmelsene som ellers fins i lov og forskrift om normering av studietiden, herunder bestemmelsen i § 6 tredje ledd i forskrift om krav til mastergrad, neppe kan leses som en tilsiktet sperre mot etablering av forskerlinje. I vårt tilfelle er det tale om en praktisk innretning: Vi kunne holdt emnet på 10 studiepoeng utenfor JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng), og bare koblet de to sammen i programspesialiseringen som oppnås – realiteten ville vært den samme med en dårligere innretning så vel for studentene som med hensyn til alle tekniske, administrative og økonomiske sider av saken.

Med hensyn til normering av tiden, viser vil til ECTS Users Guide, der tidsnormeringen angis til 1500 – 1800 timer/år – UiB har lagt seg på 1600 timer som retningsgivende norm. ECTS-normen indikerer klart at det er marginer å gå på, og sier dessuten eksplisitt: «It should be recognised that this represents the typical workload and that for individual students the actual time to achieve the learning outcomes will vary.» I vårt tilfelle har vi å gjøre med en gruppe studenter som forutsettes å kunne yte over gjennomsnittet, og det anses fullt ut forsvarlig å la dem arbeide noe mer enn gjennomsnittsstudenten.

Studieutvalet ved Det juridiske fakultet, UiB

Bergen 22.01.2018

Studiedekan og emneansvarleg for JUS397 føreslår at JUS397 (Forskerlinjen) skal utvidast fra dagens 60 til 70 studiepoeng. Føremålet med utvidinga er å kunna tilby studentar som skriv stor masteroppgåve på JUS397 eit skrivestipend.

Opptakskrava til «nye» JUS397 skal vera dei same som i dag.

«Nye» JUS397 vil skilja seg frå dagens JUS397 med å

- gje 10 studiepoeng meir
- med eit lesepensum i metode
- med eit krav om at lesepensum er brukt i stormasteroppgåva
- med eit metodisk slutteminar på 2 timar i veke 21, med ein ekstern kommentator som les og kommenterer metodekapitlet i stormasteroppgåva
- med innlevering av stormasteroppgåve i veke 25, som i praksis vil seia ein utvida innleveringsfrist på over tre veker
- med eit tillegg i læringsmåla, sjå vedlegg

Halvard Haukeland Fredriksen

Jørn Øyrehagen Sunde

Studiedekan

Emneansvarleg

Vedlegg

Noverande formulering av føremålet med JUS397 samt læringsmåla, med tillegg i læringsmålet markert med kursiv og gult:

Føremålet med Forskarlinja er å

- identifisera og utvikla studentar med eit forskartalent og –interesse med tanke på rekruttering til PhD-programmet
- utdanna studentar med ei viss forskingserfaring som kan nyttiggjera seg denne med tanke på problemløysing i det praktiske rettslivet
- å tilby studentane eit studium på eit høgare akademisk nivå som minskar avstanden mellom praksis og profesjonsstudiet, samt heva kunnskapsnivået i rettssystemet og det praktiske rettslivet for øvrig.
- gjera dei juridiske kandidatane betre i stand til å utfordra etablert kunnskap og praksis på eit fagområdet, slik at dei er betre førebudd på å bidra til innovasjon i akademia og i praksis
- i større grad kommunisere ut dei kvalitetane som ei forskingsbasert utdanning gjev, for å gi arbeidsmarknaden ei betre forståing av den analytiske dugleiken og den kritiske sans som pregar akademisk danning på høgt nivå.

For å oppnå føremålet skal studentane få erfaring med å

- handtera store mengder kunnskap, identifisere komplekse problemstillingar og produsera vitskapleg løysingar
- resonnera og evaluera vitskapleg

Denne erfaringa får studentane gjennom at dei

- lærer om og diskuterer metodiske spørsmål
- *tileigna seg eit teoretisk metodekunnskap som gjer at dei kan utdjupande relatera juridisk metode til eige kjeldemateriale, samt integrera i juridisk metode element frå andre metodetradisjonar,*
- presentera og diskutera egne og andre sine prosjekt
- og gjennom at dei får faglege og sosiale rammer for observasjon av og deltaking i vitenskapleg diskusjon.

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

1. Det innstilles overfor fakultetsstyret på at JUS397 Masteroppgave forskerlinje (60 studiepoeng) utvides til å omfatte 70 studiepoeng.
2. Studiedekanen får fullmakt til å omarbeide læringsmålene i overensstemmelse med dette sammen med emneansvarlig.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 13/18

Fremlegg om ny behandling av sak 88/17

Etter til dels sterke tilbakemeldinger fra studentene på vedtak i sak 88/17 om begrensning av antall studenter til samme utvekslingsdestinasjon samtidig, ønsker studentrepresentantene å fremme ønske om å ta saken opp til ny behandling.

Etter uttrykt ønske fra studenter fremmer vi forslag om å reversere vedtak i sak 88/17, så langt som å fjerne punkt 3 i § 5-9 i Utfyllende regler for studier ved det juridiske fakultet, som ble vedtatt lagt til bestemmelsen etter vedtak i sak 88/17.

Punkt 3 i § 5-9 lyder etter vedtak i sak 88/17 som følger:

”For å legge til rette for god integrering av studentene hos vertsuniversitetet, nominerer fakultetet maksimalt ti studenter til samme universitet i samme semester dersom avtalen med partneruniversitet ikke angir et bestemt antall plasser.”

Bakgrunnen for den opprinnelige endringen

Det vises til forslag til vedtak i sak 88/17 som ble vedtatt onsdag 29. november 2017. Forslaget ble fremmet av Studieseksjonen, og det ble gitt en grundig redegjørelse for bakgrunnen til ønsket om endring i regelverket. For oversiktens skyld har vi studentrepresentantene tatt oss friheten til å oppsummere argumentene slik:

- For mange norske utvekslingsstudenter på ett studiested kan få negative konsekvenser for bergensstudentene fordi det eksisterer en risiko for at studentene ikke blir integrert i den internasjonale studentmassen.
- En øvre begrensning på utvekslingsplasser for ett studiested kan være positivt for bergensstudentene fordi det kan føre til en større spredning av studentene og føre til at flere av utvekslingsavtalene blir tatt i bruk
- Den øvre begrensningen vil i tillegg være positiv fordi det kanskje kan føre til at flere studenter drar på utveksling i vårsemesteret dersom de ikke får oppfylt førstevalget sitt på høstsemesteret som en følge av begrensningen.

Bakgrunn for ønske om ny behandling av saken

Stemmegivningen var 4 mot 3 der studentrepresentantene stemte mot endring. På grunn av en (riktignok på forhånd varslet) kort møteinnkallingsfrist, fikk imidlertid ikke studentrepresentantene anledning til å innhente synspunkter fra studentmassen vedrørende det foreslåtte vedtaket. I etterkant har det vist seg at vedtaket har skapt til dels sterke reaksjoner blant studentene. I denne sammenheng har det kommet frem flere argumenter som etter vår mening fortjener å tas opp under en ny behandling.

Studentrepresentantene vil på vegne av studentene få frem:

Tabell produsert av Studieseksjonen til fremlegg av sak 88/17 viser at det for studieåret 2017/2018 kun var to vertsuniversiteter (Bond University, Australia og Queen Mary University, Storbritannia) hvor mer enn 10 studenter fra UiB var på utveksling til samme tidspunkt. For ordens skyld er tabellen inntatt i fremlegget her:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2018
Bond University, Australia	15	12	7	12	22	21
University of Sydney, Australia	11	6	5	2	5	7
University of Auckland, New Zealand	12	6	4	9	4	5
King's College London, Storbritannia	14	9	7	5	9	5
Queen Mary University London, Storbritannia	13	8	4	12	10	14
University of Glasgow, Storbritannia	6	7	6	6	18	9
University of Cape Town, Sør-Afrika	13	19	5	7	7	1
Hamline University, USA (No Mitchell Hamline School of Law)	11	7	5	6	2	0

I en portefølje på 170 utvekslingsavtaler kunne det ut fra en slik tabell fremstå som at en slik begrensning på antall studenter som kan utveksle til samme studiested, får liten betydning for studentenes valgfrihet med henhold til utveksling.

Vi mener at dette bildet bør nyanseres. Syv av åtte av universitetene hvor det hadde oppholdt seg mer enn 10 studenter fra UiB samtidig i perioden 2012-2017/2018 har det til felles at de ligger i engelskspråklige land (samtlige åtte universiteter om man inkluderer University of Cape Town i Sør-Afrika i en slik samlebetegnelse). Av UiBs 170 relevante utvekslingsavtaler, ligger bare 20 av vertsuniversitetene i primært engelskspråklige land. At flere av disse vertsuniversitetene er veldig populære, slik studieseksjonens tabell viser, kan bla. skyldes at mange studenter er særlig interesserte i å tilegne seg bedre ferdigheter i muntlig og skriftlig juridisk engelsk, og/eller kunnskap om disse spesifikke rettssystemene. Det skyldes ikke nødvendigvis et ønske om å reise i flokk.

Når Studieseksjonens tabell viser at det er relativt store variasjoner i antall søkere til de nevnte åtte særlig populære vertsuniversitetene, vil flere av disse vertsuniversitetene i engelskspråklige land stå i faresonen for å rammes av plassbegrensningen på 10 studenter. Vi mener derfor at det relevante bakteppet for diskusjonen av om dette rammer studentenes valgfrihet med henhold til utveksling, må være at dette dreier seg om en begrensning som i verste fall kan ramme inntil 7 av 20 vertsuniversiteter i engelskspråklige land.

Et annet aspekt er at 5 av 8 av de nevnte vertsuniversitetene tilbyr LLM, herunder de to klart mest populære i 2017/2018 (Bond University og Queen Mary University London), som med samme søkertall ville blitt rammet hardt av plassbegrensningen. Vi kan ikke se at studieseksjonen skiller mellom studenter som tar LLM og studenter som er på "ordinær utveksling" i tabellen, og det er derfor nærliggende å anta at det at disse universitetene tilbyr LLM er en bidragsytende faktor til at de nettopp er særlig populære. Av UiBs 170 relevante utvekslingsavtaler tilbyr kun 16 av dem LLM. Ettersom søkertallet til hvert av disse vertsuniversitetene varierer fra år til år, og alle i løpet av de siste 5-6 årene har oversteget den nåværende plassbegrensningen, vil plassbegrensningen kunne ramme muligheten til å ta LLM i vesentlig grad, ettersom disse

populære vertsuniversitetene utgjør nesten en tredjedel av antallet mulige LLM-utvekslingsdestinasjoner.

At plassbegrensningen i særlig grad rammer muligheten til å ta en LLM i et engelskspråklig land har ført til stor misnøye blant studentene. Dette kan nok forklares med at å ha en ekstra grad og god juridisk-engelskkunnskap er egenskaper som er særlig ettertraktet av mange arbeidsgivere. En avgjørelse om å begrense muligheten til å opparbeide seg slike egenskaper bør være godt begrunnet.

Når Studieseksjonen, slik vi leser deres saksfremlegg til sak 88/17, anerkjenner at det ikke foreligger noen konkrete holdepunkter eller tilbakemeldinger fra vertsuniversitetene som indikerer at de større studentgruppene får mindre utbytte av utvekslingen, mener vi at en bekymring for en risiko for et slikt resultat ikke er tilstrekkelig tungtveiende til å begrunne en plassbegrensning som vedtatt. Hvilket utbytte en student får av et utvekslingsopphold beror til slutt på studenten alene. Som antydnet ovenfor kan dessuten søkerne til de engelskspråklige vertsuniversitetene som tilbyr LLM ha en særlig motivasjon for å søke nettopp her, som for deres del er det aller viktigste ved utvekslingen. Vi mener derfor at plassbegrensningen utgjør et unødvendig inngrep i studentenes valgfrihet.

Forutsatt at karakterer beholdes som utvelgingskriterier når det er konkurranse om plassene til utveksling, mener vi videre at plassbegrensningen vil kunne føre til et økt karakterpress hos studentene. Dette er allerede et problem i studentmassen, og vi mener at begrunnelsen for plassbegrensningen ikke er tungtveiende nok til å begrunne et tiltak som kan øke det allerede eksisterende karakterpresset.

Dersom de øvrige medlemmene av SU likevel oppfatter store studentgrupper som utveksler til samme universitet som et tilstrekkelig stort problem til at tiltak bør iverksettes, har studentrepresentantene andre forslag til tiltak som vi oppfatter som mindre inngripende enn en plassbegrensning:

- Et fokus på å informere studentene om mulige ulemper ved å utveksle til universiteter som tradisjonelt har mange studenter fra UiB på utveksling samtidig. Når en slik utvekslingssituasjon er assosiert med en bekymring for risiko for mindre integrering i det lokale studentmiljøet, kan en slik faktor spille inn på flere studenters valg av ønsket utvekslingsdestinasjon. Dersom godt formidlet informasjon om dette ikke påvirker søkeratferden i stor grad, kan dette blant annet skyldes at andre forhold (som muligheten til å studere i et engelskspråklig land, eller å ta en LLM) er viktigere for studentenes motivasjon enn å integreres i et lokalt studentmiljø.
- Å jobbe for flere utvekslingsavtaler, og da gjerne særlig for flere utvekslingsavtaler med universiteter i engelskspråklige land og/eller med universiteter som tilbyr LLM. Studentrepresentantene ønsker på ingen måte å undergrave læringsutbytte en student kan få av et utvekslingsopphold i et land som ikke er engelskspråklig, men det kan synes som om muligheten til å studere i et engelskspråklig land og/eller å ta en LLM er særlig ettertraktet av studentene. Dersom antallet vertsuniversiteter med disse egenskapene økes, er det etter vår oppfatning grunn til å forvente at studentene naturlig vil spre seg utover de aktuelle utvekslingsdestinasjonene i større grad.

I lys av motargumentene mot plassbegrensningen skissert ovenfor, hensynet til å unngå et økt karakterpress, og muligheten til å iverksette andre mindre inngripende tiltak, foreslår derfor studentrepresentantene å fjerne plassbegrensningen.

Fremlegg til vedtak

Punkt 3 i § 5-9 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet fjernes, med den virkning at begrensningen av antall studenter til samme utvekslingsdestinasjon samtidig, der ikke partneruniversitetet selv angir et bestemt antall plasser, bortfaller.

Til: Studieutvalget

Fra: Studieseksjonen

Til studieutvalgets møte 16. januar 2018 har studentrepresentantene ettersendt en sak der de fremmer ønske om at sak 88/17 fra studieutvalgets møte i november 2017 tas opp til ny behandling og at vedtaket som ble fattet i saken reverseres.

Det er behov for å korrigere eller nyansere argumentene og påstandene studentrepresentantene kommer med i sitt saksfremlegg, i tillegg til å kommentere studentrepresentantenes forslag til alternative tiltak.

Studieseksjonen gjør oppmerksom på at fordi saken fra studentrepresentantene kom sent er denne utredning skrevet på kort tid og under sterkt tidspress.

Påstand 1: Bildet som gis av tabellen i saksutredningen i sak 88/17 må nyanseres

Bildet som gis av tabellen kan godt nyanseres. Utfallet av dette blir imidlertid et annet enn det studentrepresentantene synes å tro. Av kapasitetshensyn valgte administrasjonen i utredningen til sak 88/17 å gjengi de samlede offisielle DBH-tallene for rapporteringsårene 2012-2016, samt interne tall for studieåret 2017/2018 ettersom offisielle tall enda ikke er rapportert til DBH. Av effektivitetshensyn gikk ikke studieseksjonen ved forberedelsen av saken nærmere inn i de rapporterte tallene ettersom tabellen var ment å illustrere at vi enkelte år sender mange studenter til enkelte utvekslingsdestinasjoner, men at det faktiske tallet og hvilke universitet det gjelder, kan variere fra år til år.

I utredningen til sak 88/17 er det imidlertid satt inn følgende kommentar til tabellen: «Merk at tabellen ikkje seier noko om korvidt alle studentane har vore der samstundes i same semester. Totaltala inneheld utvekslingsopphald fullført i både vårsemesteret og i haustsemesteret.»

Fotnoten «Vi ser at året 2012 skil seg ut ved at alle institusjonane på lista har motteke meir enn 10 studentar. Dette kan forklarast med at usedvanleg mange studentar frå fakultetet reiste ut i verda (208) i 2012. Så langt i historia er dette toppåret når det gjeld talet på utreisande studentar.» er også verdt å merke seg når man lesar tabellen.

Ingen av disse merknadene er omtalt av studentrepresentantene, som derfor ser ut til å ha fått et feilaktig bilde av hvilken innvirkning den vedtatte begrensningen faktisk vil få for utvekslingsmulighetene.

Med den oppmerksomhet saken har fått i etterkant av vedtaket har vi nå gått nøyere inn i tallmaterialet og sett på de *interne* tallene for hvert enkelt studieår. Disse gir et mer presist bilde enn tabellen over. Av kapasitetshensyn og kort tid til saksforberedelse begrenser vi oss til de tre siste studieår. Når «toppåret» 2012 ikke tas med, omfatter listen der plassbegrensningen historisk ville hatt betydning en langt kortere liste av universiteter.

	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	HØST	VÅR	HØST	VÅR	HØST	VÅR
Bond University LLM Oppstart er mulig både i september og i januar.	6 (4 med oppstart september og 2 med oppstart januar)		2 (oppstart september)		4 (2 med oppstart september og 2 med oppstart januar)	
Bond University semesterutv.	9	3	11	2	17	0
Queen Mary University Certificate Ett semester er kun mulig i høstsemesteret	8	-	4	-	10	-
Queen Mary University Diploma	6		3		4	
University of Glasgow LLM	10		2		5	
University of Glasgow Erasmus	2	1	6	1	3	0

Vi ser at historisk sett ville begrensningen fått innvirkning på Utveksling til University of Glasgow studieåret 2015/2016, samt alle år til Queen Mary University London (QMUL). I 2015/2016 var det et unormalt høyt antall studenter som søkte Utveksling til LLM (se mer om dette under overskriften Påstand 2: Plassbegrensningen vil kunne ramme muligheten til å ta en LLM i vesentlig grad) og dette kan forklare det store antallet LLM-studenter til University of Glasgow. Til Bond University ville så godt som alle studentene kunnet få utveksle også med den vedtatte begrensningen dersom de fordelte seg jevnere mellom de to semestrene.

Utvekslingstallene til Queen Mary University London vil reelt sett påvirkes av den nylig vedtatte begrensningen. Det bestemte programmet studentene tar ved QMUL har stort innslag av nordiske studenter. Dette er en av de tidligste utvekslingsavtalene til fakultetet, og etter at avtaleporteføljen har vokst betraktelig og blitt utvidet med en lang rekke anerkjente partneruniversitet, mener fakultetet at det i porteføljen finnes mange utvekslingstilbud som er like gode som tilbudet ved QMUL. Dersom en begrensning av antall studenter til samme sted samtidig kan bidra til at studentene i større grad spres til andre destinasjoner og partneruniversitet, ser fakultetet plassbegrensningen som et formålstjenlig virkemiddel.

Påstand 2: Plassbegrensningen vil kunne ramme muligheten til å ta en LLM i vesentlig grad

Det er korrekt at det ved 5 av de 8 universitetene som er listet opp i tabellen i sak 88/17 også er mulighet for å ta en LLM-grad. Det er imidlertid ikke korrekt at det, gjennom fakultetets avtale, er mulig å ta en LLM-grad ved Queen Mary University London (QMUL).

Blant de 21 studentene som er på utveksling til Bond University i Australia i år er det kun 4 studenter som har valgt å søke opptak til LLM-programmet.

For ordens skyld ser vi nærmere på alle universitetene i den opprinnelige tabellen når det gjelder LLM-studier spesielt ettersom studentenes bekymring særlig knytter seg til muligheten for å ta

en LLM-grad. Av kapasitetshensyn og kort tid til saksforberedelse ser vi på utvekslingstallene til LLM for inneværende studieår.

Partneruniversitet	LLM 2017/2018	Kommentar
Bond University, Australia	4	
University of Sydney, Australia	-	Avtalen omfatter ikke LLM
University of Auckland, New Zealand	1	
King's College London, Storbritannia	5	Avtalen har 10 plasser. Pga unormalt høye utvekslingstall studieåret 2011/2012 sa King's College ja til å ta i mot 14 det året.
Queen Mary University London, Storbritannia	-	Avtalen omfatter ikke LLM
University of Glasgow, Storbritannia	5	
University of Cape Town, Sør-Afrika	-	Avtalen omfatter ikke LLM
Hamline University, USA (No Mitchell Hamline School of Law)	-	Det er kun i toppåret 2012 Hamline er over 10 i de rapporterte DBH-tallene. Går vi inn og ser på semesterne enkeltvis var det imidlertid ikke over 10 studenter ved Hamline samtidig.

Det medfører altså ikke riktighet at det er muligheten for å ta en LLM-grad som er årsaken til det store antallet søkere verken til Bond University eller QMUL.

Det er klart at utvekslingstallet til QMUL vil påvirkes av begrensningen som ble vedtatt i november 2017, men dette påvirker altså *ikke* muligheten studentene har til å ta en LLM-grad ettersom opptak til LLM-programmene ved QMUL ikke er del av avtalen mellom fakultetet og QMUL. Avtalen med QMUL gjelder utelukkende utveksling til Certificate Programme in International Finance Law (ett semester) og Diploma Programme in International Finance Law (to semester).

Det er også riktig at utvekslingsmuligheten til Bond University påvirkes, men muligheten til å ta en LLM-grad bare i liten grad. Ofte er studentene som søker opptak til en LLM blant de sterkere studentene i søkerbunken, og disse søkerne til Bond University vil i så fall hevde seg godt i konkurransen om plassene så lenge det er karaktersnittet som er avgjørende for tildeling av plass ved konkurranse om et begrenset antall plasser.

Av studentene som er på utveksling til Bond University i kun ett semester, er *samtlig*e studenter på utveksling i høstsemesteret. Det viser altså at dersom studentene i større grad også benytter vårsemesteret til utveksling, vil nesten samme antall studenter fortsatt kunne utveksle til Bond University også i fremtiden. Ett semester ved Bond University kan godskrives enten som spesialemner eller, på nærmere vilkår, som masteroppgave. Dersom grunnen til at så mange velger å utveksle i høstsemesteret er at de ønsker å fullføre spesialemner før de skriver

masteroppgave, vil de altså fortsatt kunne legge opp utdanningsplanen sin i denne rekkefølgen også ved å utveksle til Bond i vårsemesteret.

Studenter som vurderer å søke om utveksling for ett semester til Bond University kan også vurdere utveksling til Australia gjennom UiBs bilaterale avtaler der både University of Queensland, University of Melbourne, University of Western Australia og James Cook University er aktuelle. For studenter som ønsker å utveksle til Australia i ett semester finnes det altså også andre muligheter enn Bond University.

Forholdet mellom dagens tilbud om å ta en LLM-grad og den reelle etterspørselen

Fakultetet har per i dag avtaler om opptak til LLM-program ved 15 ulike universitet. 13 av disse ligger i engelskspråklige land, men også de to siste LLM-programmene har, eller kan ha, engelsk som undervisningsspråk¹¹. Det er ikke et bestemt antall plasser i alle avtalene. I noen få av dem har fakultetet istedet en dialog med partneruniversitetet fra år til år når vi ser hvor stor etterspørselen er, og vi kommer i felleskap frem til hvor mange studenter partneruniversitetet kan ta i mot til deres LLM-program det aktuelle året.

Med den fleksibiliteten som ligger i noen av avtalene, kan vi si at fakultetet pr i dag har *minimum* 85 plasser på LLM-program tilgjengelig. Trekker vi fra plassene ved de to universitetene som ikke ligger i engelskspråklige land¹² sitter vi igjen med 76 plasser fordelt på Australia, New Zealand, Storbritannia (både England og Scotland) og USA. Inneværende studieår har 30 av 177 utvekslingsstudenter valgt å ta en LLM-grad under utvekslingsoppholdet sitt. Studieåret 2016/2017 valgte 20 av 125 utvekslingsstudenter å ta en LLM-grad gjennom fakultetets avtaler. I 2015/2016 som er det foreløpige toppåret når det gjelder utveksling for å ta en LLM-grad, valgte 47 av 173 utvekslingsstudenter å ta en LLM-grad. Altså er fakultetet med dagens LLM-avtaleportefølje godt rustet til å etterkomme etterspørselen etter utveksling for å ta en LLM gjennom fakultetets avtaler.

Studentenes bekymring for at den vedtatte begrensningen av antall studenter til samme sted i samme semester får store konsekvenser for deres mulighet til å ta en LLM-grad gjennom fakultetets avtaler synes etter dette å være ubegrunnet.

Ettersom studentenes bekymring ser ut til i første rekke å gjelde deres mulighet til å ta en LLM-grad, kunne en mulig løsning være å vedta at ved universiteter der fakultetet har flere ulike avtaler (for eksempel både LLM og Erasmus+ eller både LLM og utveksling med skolepenger i ett semester) og det totale antallet plasser gjennom de aktuelle avtalene overstiger 10, skal søkere til LLM-program ha fortrinnsrett dersom det totale antall søkere gjennom de ulike avtalene overstiger 10 studenter til samme sted i samme semester. Ser man på historiske søkertall er det likevel normalt kun ved Bond University en slik regulering vil få praktisk betydning.

Påstand 3: I en portefølje på 170 utvekslingsavtaler kunne det ut fra en slik tabell fremstå som at en slik begrensning på antall studenter som kan utveksle til samme studiested, får liten betydning for studentenes valgfrihet med henhold til utveksling. (...) Det relevante bakteppet

¹¹ LLM-programmet ved Saarland University tilbys både på tysk og engelsk og studentene kan velge å enten ta alle emner på engelsk, alle emner på tysk eller en kombinasjon.

¹² Saarland University, Tyskland og Radboud University, Nederland.

for diskusjonen av om dette rammer studentenes valgfrihet med henhold til utveksling, må være at dette dreier seg om en begrensning som i verste fall kan ramme inntil 7 av 20 vertsuniversiteter i engelskspråklige land.

Det er korrekt at alle avtalene som er vist i tabellen i sak 88/17, med unntak av University of Cape Town, ligger i engelskspråklige land.

Utteksling til Cape Town spesielt

University of Cape Town er en UiB-avtale, og når det gjelder bekymringen for at begrensningen potensielt vil kunne ramme utveksling til University of Cape Town bør dette kommenteres spesielt. En periode var University of Cape Town en destinasjon mange jusstudenter søkte til. Vi ser ikke lenger stor etterspørsel etter utveksling til Cape Town, og etterspørselen vil trolig fortsette å holde seg på dagens nivå også i kommende år. Årsaken til at etterspørselen har endret seg er at det i 2013/2014 ble gjort en justering av praksis for hvilke og hvor mange fag studentene våre må ta for at utvekslingen skal kunne godskrives som tilsvarende 30 sp i masterprogrammet i rettsvitenskap. Dette medførte at Cape Town nå krever at studentene må ha fullført 4. studieår for å få opptak til de relevante emnene.

Studieåret i Cape Town begynner i midten av juli, akkurat samtidig som sensur for siste 4. årsemne faller, og for studenter som vil utveksle til Cape Town i høstsemesteret knytter det seg derfor usikkerhet til hvorvidt de faktisk kan studere ved University of Cape Town helt frem til etter at de bør ha reist til Cape Town for å rekke semesterstart. Utveksling til Cape Town anbefales derfor først og fremst i vårsemesteret, og ettersom flertallet av studentene ønsker å utveksle i høstsemesteret har søknadstallene til Cape Town endret seg drastisk.

Inneværende studieår er én jusstudent på utveksling i Cape Town. Studieåret 2016/2017 var det syv studenter på utveksling i Cape Town, og disse fordelte seg jevnt mellom semestrene med tre studenter om høsten, tre studenter om våren og én student hele året. Bekymringen for at den nylig vedtatte begrensningen skal ha innvirkning på muligheten for å utveksle til University of Cape Town synes etter dette ubegrunnet.

Utteksling til engelskspråklige land generelt

Vi er ikke uenige i at årsaken til at universitetene i tabellen i sak 88/17 er populære skyldes «at mange studenter er særlig interesserte i å tilegne seg bedre ferdigheter i muntlig og skriftlig juridisk engelsk, og/eller kunnskap om disse spesifikke rettssystemene» heller enn at det skyldes et ønske om å reise i flokk. Når studentene likevel reiser i flokk til enkelte universitet, kan dette true det utenomfaglige utbyttet fra utvekslingen. Fakultetet, i kombinasjon med UiBs avtaler, har som nevnt et bredt utvalg utvekslingsmuligheter både til universitet i engelskspråklige land og til universitet i ikke-engelskspråklige land men med engelskspråklig undervisningstilbud. Vi vil derfor fastholde at det er ønskelig å spre studentene på flere partneruniversiteter enn i dag.

Fakultetet har i dag avtaler med 152 ulike universitet. Fordi det med noen av universitetene er inngått flere ulike avtaler¹³ er det samlede antall avtaler et sted mellom 170 og 180.

---

¹³ for eksempel både Erasmus+ og LLM, eller både LLM og bilateral avtale, eller både bilateral avtale og Erasmus + International Credit Mobility - en avtaletype som kun er relevant for innreisende studenter

22 av fakultetets avtalepartnere ligger i Australia, New Zealand, Storbritannia, USA og Canada. Altså land der engelsk er førstespråket. Særlig med partnere i engelskspråklige land har fakultetet ulike typer avtaler, og det totale antallet avtaler i engelskspråklige land er derfor 34.

I tillegg til fakultetets avtaler kommer UiBs bilaterale avtaler som også kan benyttes av jusstudenter. Åtte av UiBs avtaler i engelskspråklige land vært brukt av jusstudenter de senere årene.¹⁴

I tillegg til utvekslingsmulighetene til 30 universitet (inkludert UiB-avtalene) i 5 ulike engelskspråklige land, kan man også utveksle til ytterligere 49 universitet i 20 ulike land, og utelukkende velge emner som undervises på engelsk (dette inkluderer UiBs avtaler med University of Cape Town og Hong Kong University.) Det er dermed *mange og gode* utvekslingsmuligheter også for studenter som ikke vurderer språkkunnskapene sine i et tredje språk til å være gode nok til at de kan studere på for eksempel tysk, spansk, fransk eller italiensk. En oversikt over fakultetets partnere i engelskspråklige land og i ikke-engelskspråklige land der man likevel kan studere utelukkende på engelsk følger som vedlegg.

Påstand 4: Det foreligger ikke noen konkrete holdepunkter eller tilbakemeldinger fra vertsuniversitetene som indikerer at de større studentgruppene får mindre utbytte av utvekslingen

Gjennom flere år har fakultetet vært i dialog med de mest aktuelle lærestedene for å kartlegge hvordan det påvirker studentenes atferd og integrering at de reiser mange sammen til samme destinasjon. Vi har ikke fått klare tilbakemeldinger om at studentene ikke integreres i studentmassen, men vi har fått vite at studentenes atferd kan variere fra år til år. Noen år agerer Bergensstudentene eller de norske studentene som en gruppe, andre år agerer de som individer. Når vi ikke får klare tilbakemeldinger om at store grupper av studenter fra samme nasjon representerer en utfordring for integrering og interkulturell læring skal man være oppmerksom på at partneruniversitetene det her er snakk om er universiteter med høye skolepenger der de norske studentene representerer en viktig inntektskilde. Det er derfor usannsynlig at disse universitetene ville gi tydelig uttrykk for at store grupper av studenter fra samme nasjon utgjør et problem.

Det er riktig at fakultetet ikke har gjort en systematisk kartlegging av studenters eventuelle integreringsutfordringer verken når de har reist alene eller når de har reist i flokk. Hver av studentene som reiser på utveksling gjør dette normalt bare én gang i løpet av studiet og har derfor ikke noe sammenligningsgrunnlag eller noe annet erfaringsgrunnlag enn deres unike opplevelse. Det er derfor ikke mulig for den enkelte student å vurdere hvordan utvekslingsoppholdet ville artet seg, eller om utbyttet ville ha vært et annet, dersom studenten isteden hadde reist til et annet universitet eller sammen med flere eller færre medstudenter.

Etter fullført utvekslingsopphold skal alle studenter imidlertid levere en rapport fra utvekslingsoppholdet til fakultetet, og etter å ha lest rapporter fra studenter gjennom mange år

---

¹⁴ University of Ottawa (Canada), Dalhousie University (USA), University of Waikato (New Zealand), University of Sydney, University of Queensland, University of Melbourne, University of Western Australia, James Cook University (alle i Australia).

ser vi likevel tendenser til at utbyttet påvirkes av hvorvidt man reiser alene eller sammen med andre. Som eksempel siterer vi en rapport fra opphold ved Bond University høsten 2016: «Det var veldig mange norske både i Varsity Shores og på skolen. I flere av klassene jeg tok, som riktig nok var rettet mot utvekslingsstudenter, var det mellom 5-15 nordmenn. Det er litt uheldig ettersom det kan bli litt vanskelig å komme i kontakt med studenter fra Australia.» og tilsvarende en rapport fra opphold ved Queen Mary University London høsten 2015 «Klassen på ca 20 bestod av nordmenn fra UIB, og svensker fra Gøteborg og Stockholm. Det sosiale miljøet bestod stort sett av de i klassen, og andre nordmenn i London. Det var lite sosial omgang med andre studenter fra forelesningene.»

Vi nøyer oss med de to illustrerende eksemplene over. Det vil i denne sammenheng kreve uforholdsmessig mye ressurser å gå systematisk gjennom *alle* studentrapporter fra de aktuelle lærestedene og samle alle tilbakemeldinger som underbygger fakultetets inntrykk av og bekymring over at utbyttet fra utvekslingsoppholdet påvirkes av at det reiser mange studenter til samme sted samtidig. Men det er altså ikke riktig at det ikke foreligger konkrete holdepunkter eller tilbakemeldinger som indikerer at de større studentgruppene får mindre, eller et annet, utbytte av utvekslingsoppholdet.

Kommentarer til studentrepresentatenes alternative forslag til tiltak

«Et fokus på å informere studentene om mulige ulemper ved å utveksle til universiteter som tradisjonelt har mange studenter fra UiB på utveksling samtidig. Når en slik utvekslingssituasjon er assosiert med en bekymring for risiko for mindre integrering i det lokale studentmiljøet, kan en slik faktor spille inn på flere studenters valg av ønsket utvekslingsdestinasjon. Dersom godt formidlet informasjon om dette ikke påvirker søkeratferden i stor grad, kan dette blant annet skyldes at andre forhold (som muligheten til å studere i et engelskspråklig land, eller å ta en LLM) er viktigere for studentenes motivasjon enn å integreres i et lokalt studentmiljø.»

Studieseksjonens erfaring med søkeratferd gjennom mange år tilsier at slik informasjon med fokus på hvor det reiser mange studenter vil kunne ha motsatt effekt av den tilsiktede. Vi observerer at enkelte steder blir en «snakkis» blant studentene. Hvilke steder dette gjelder kan variere fra år til år, men Bond University og Queen Mary University London er gjengangere. Vi frykter derfor at eksplisitt informasjon om hvor det reiser mange vil føre til *ytterligere* søknad til disse stedene, til tross for at informasjonen fokuserer på at den interkulturelle læringen og det utenomfaglige utbyttet fra utveksling kan være mindre ved disse stedene. Det kan godt tenkes at fakultetet med fordel i enda større grad kan informere om og fokusere på det forventede utenomfaglige utbyttet ved utveksling og hvordan dette kan være ulikt ved ulike utvekslingsdestinasjoner, og at det vil avhenge av hvor mange andre norske studenter som er der samtidig. Men vi fraråder at dette blir eneste tiltak for å redusere antall studenter til samme sted samtidig.

«Å jobbe for flere utvekslingsavtaler, og da gjerne særlig for flere utvekslingsavtaler med universiteter i engelskspråklige land og/eller med universiteter som tilbyr LLM. Studentrepresentantene ønsker på ingen måte å undergrave læringsutbytte en student kan få av et utvekslingsopphold i et land som ikke er engelskspråklig, men det kan synes som om muligheten til å studere i et engelskspråklig land og/eller å ta en LLM er særlig ettertraktet av studentene. Dersom antallet vertsuniversiteter med disse egenskapene økes, er det etter vår

oppfatning grunn til å forvente at studentene naturlig vil spre seg utover de aktuelle utvekslingsdestinasjonene i større grad.»

Som vist over har fakultetet pr i dag et stort overskudd av plasser på LLM-programmer sammenlignet med hvor mange studenter som søker om utveksling for å ta en LLM gjennom fakultetets avtaler. Fakultetet har også, som vist, et bredt tilbud av utveksling både til engelskspråklige land og til universiteter med engelskspråklig undervisning.

Til tross for et allerede godt tilbud, arbeider fakultetet kontinuerlig med å videreutvikle og styrke avtaleporteføljen både når det gjelder LLM-programmer og utveksling for ett eller to semestre. Det er imidlertid ikke heldig for fakultetets renommé om vi har for mange ubrukte LLM-avtaler. Studentenes hang til å reise i flokk til Bond University og Queen Mary University London er slik sett et hinder for videre vekst i porteføljen av LLM-avtaler.

To av de nyeste tilskuddene til avtaleporteføljen er utvekslingsavtale med City University Hong Kong og University of Central Lancashire, Cyprus. Begge disse avtalene er utvekslingstilbud med engelskspråklig undervisning.

Til tross for at Hong Kong ikke er et «rent engelskspråklig land» slik som USA, Canada, Storbritannia, Australia og New Zealand er Hong Kong, som tidligere britisk koloni, et land der engelsk er svært utbredt og der undervisningen vil foregå utelukkende på engelsk. Engelsknivået på Hong Kong er så høyt at når det gjelder å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter innen juridisk engelsk, må utveksling til Hong Kong kunne regnes som sidestilt med utveksling til de engelskspråklige landene nevnt lenger oppe.

Avtalen med University of Central Lancashire (UC Lan), Cyprus er en Erasmusavtale, og unikt for denne avtalen er at til dette universitetet kan studentene utveksle i to semestre fordi det her er mulighet for å skrive oppgave som kan tilsvare masteroppgaven. Denne muligheten for å få godskrevet masteroppgave etter utveksling gjennom Erasmusprogrammet, er den første i fakultetets Erasmusportefølje.¹⁵ UC Lan, Cyprus er på en og samme tid en avdeling av University of Central Lancashire i Preston, UK ved at UC Lan også har en campus på Kypros, og et fullverdig kypriotisk universitet akkreditert av kypriotiske utdanningsmyndigheter. Ved dette universitetet er all undervisning på engelsk og etter britisk modell og britisk standard, slik at selv om undervisningstilbudet ligger i et «ikke-engelskspråklig land» er denne utvekslingsavtalen et godt tilskudd til utvalget av engelskspråklige utvekslingsmuligheter.

---

¹⁵ Gjennom Erasmus+ programmet kan man normalt kun utveksle for å ta spesialemer. Det finnes likevel noen eksempler på at enkeltstudenter har greid å finne frem til individuelle løsninger der de har kunnet skrive oppgave som siden kunne godskrives som masteroppgave også under Erasmusutveksling. Dette krever likevel såpass mye kartlegging og forberedelse fra den enkelte student, samt grundig koordinering med vertsuniversitetet, slik at standardinformasjonen om utveksling gjennom Erasmusprogrammet er at man kun kan ta spesialemer.

Vedlegg: Oversikt over hvor man kan studere på engelsk gjennom *fakultetets* avtaler.

Oversikten under viser den totale oversikten over fakultetets samarbeidsuniversitet. Universitet der vi vet at studentene kan ta emner undervist på engelsk på til sammen minimum 30 studiepoeng er uthevet og kursivert. I tillegg er det *innslag* av engelskspråklig undervisning ved en rekke flere av partneruniversitetene, samt at det kan være partneruniversitet som har utvidet det engelskspråklige tilbudet sitt uten at fakultetet har oppdatert informasjon om dette. Fakultetet prøver så langt det lar seg gjøre å holde oversikt, og å holde nettsidene for den enkelte avtale oppdatert, men av kapasitetshensyn bruker vi ikke mye ressurser på å holde oss oppdatert på om emnetilbudet har endret seg ved universiteter som vi historisk sett *mottar* studenter fra men ikke pleier å sende studenter til. Erfaringen er likevel at dersom utvalget av engelskspråklige emner endrer seg er det stort sett til det bedre. Ved universiteter som er i «grenseland» for å ha emner tilsvarende 30 sp er vi forsiktige med å skrive at man kan studere fullt ut på engelsk. Det er derfor ikke usannsynlig at listen under ikke er uttømmende

Canada

- *Dalhousie University*
- *The University of Western Ontario*

USA

- *Mitchell Hamline School of Law*
- *Penn State Law*
- *The American University Washington D.C.*
- *The Dickinson School of Law of The Pennsylvania State University*
- *University of California, Hastings College of Law*
- *University of Illinois at Urbana-Champaign*
- *University of Minnesota*
- *Washington University, St. Louis*

China

- Changchun University of Science and Technology, Changchun
- *China University of Political Science and Law, Beijing*
- China Foreign Affairs University, Beijing
- *City University of Hong Kong, Hong Kong*
- *Fudan University, Shanghai¹⁶*
- *Peking University, Beijing*
- *Renmin University of China, Beijing*
- Shandong University, Jinan
- *Shanghai Jiao Tong University, Shanghai*
- *Tsinghua University, Beijing*

India

- *National Law University Delhi*

Israel

- *Tel Aviv University*

Turkey

---

¹⁶ Her er det ikke nok emner til at det tilsvarer 30 sp, men utveksling til Fudan University skjer kun som del av semesterpakken i kinesisk rett der studentene samtidig har praksis i en bedrift i Kina og får tildelt 10 ECTS på bakgrunn av dette.

- **Yeditepe University**

Austria

- Johannes Kepler University Linz
- Karl Franzens University of Graz
- University of Innsbruck

Belgium

- **Brussels Free University**
- **Ghent University**
- **KU Leuven**
- Université Catholique de Louvain
- Université de Liège

Cyprus

- **University of Central Lancashire**

Croatia

- University of Rijeka
- **University of Zagreb**

Czech Republic

- **Charles University, Prague**
- **Masaryk University, Brno**

Denmark

- **Aalborg University**
- **Aarhus University**
- **University of Copenhagen**
- **University of Southern Denmark**

Estonia

- University of Tartu

Finland

- **University of Eastern Finland**
- **University of Helsinki**
- **University of Lapland**
- **University of Turku**

France

- Aix-Marseille University
- Toulouse 1 University Capitole
- Université Grenoble Alpes
- University Jean Moulin (Lyons III)
- University of Avignon and the Vaucluse
- University of Caen
- University of Cergy-Pontoise
- University of La Rochelle
- University of Lyon II
- University of Nantes
- University of Rennes I
- University of Strasbourg
- University Paris Descartes (Paris V)
- University Paris X Nanterre

Germany

- Albert Ludwig University Freiburg im Breisgau
- Bavarian Julius-Maximilians University of Würzburg
- Christian Albrecht University of Kiel
- **EBS Universität für Wirtschaft und Recht**
- Ernst Moritz Arndt University Greifswald
- Freie Universität Berlin
- Georg August University Göttingen
- Humboldt University Berlin
- Justus Liebig University Giessen
- Ludwig-Maximilians-University of Munich
- Martin Luther University Halle-Wittenberg
- Philipps-University of Marburg
- Ruhr-Universität Bochum
- **Saarland University**
- Universität Bielefeld
- University of Augsburg
- University of Cologne
- University of Constance
- University of Heidelberg
- **University of Mannheim**
- University of Potsdam
- University of Regensburg
- University of Trier
- Westphalian Wilhelms University Münster

Greece

- National and Kapodistrian University of Athens
- Aristotle University of Thessaloniki

Hungary

- Eötvös Loránd University, Budapest
- Pázmány Péter Catholic University, Budapest
- University of Szeged

Iceland

- **Reykjavik University**
- **University of Iceland**

Italy

- Carlo Cattaneo University
- Free International University of Social Studies 'Guido Carli', Rome
- University of Milan
- University of Milan-Bicocca
- University of Padua
- University of Siena
- University of Turin

Latvia

- **Riga Graduate School of Law**
- **University of Latvia**

Lithuania

- **Mykolas Romeris University**

- **Vilnius University**

Netherlands

- **Erasmus University Rotterdam**
- **Radboud University Nijmegen**
- **University of Amsterdam**
- **University of Groningen**

Poland

- Adam Mickiewicz University, Poznan
- Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw
- Jagiellonian University, Cracow
- Lazarski University
- Nicholas Copernicus University, Torun
- University of Gdansk
- University of Łódź
- **University of Warsaw**
- Wrocław University

Portugal

- **Universidade de Lisboa**

Romania

- University of Bucharest

Russia

- Immanuel Kant Baltic Federal University
- National Research University Higher School of Economics, Moscow

Slovakia

- Comenius University in Bratislava
- University of Trnava

Slovenia

- **University of Ljubljana**

Spain

- Autonomous University of Barcelona
- Pontifical University Comillas
- University of Córdoba
- University of Girona
- University of Malaga
- University of Oviedo
- University Rovira i Virgili, Tarragona
- University of Salamanca
- University of Santiago de Compostela
- University of Valencia
- University of Zaragoza

Sweden

- **Göteborg University**
- **Lund University**
- **Stockholm University**
- **Umeå University**
- **Uppsala University**
- **Örebro University**

Switzerland

- University of Bern
- University of Fribourg

United Kingdom

- ***Aberystwyth University***
- ***King's College London, University of London***
- ***Lancaster University***
- ***Queen Mary University of London***
- ***School of Oriental and African Studies, University of London***
- ***University of Aberdeen***
- ***University of Dundee***
- ***University of Glasgow***
- ***University of Kent at Canterbury***
- ***University of Southampton***

Australia

- ***Bond University***

New Zealand

- ***University of Auckland***

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 14/18**JUS123 Forvaltningsrett II prøvingsform. Endre fra fire timers skoleeksamen til seks timers skoleeksamen med virkning fra V18.**

Vi har mottatt en henvendelse fra emneansvarlig Bjørn Henning Østenstad som i utgangspunktet var en uttalelse til invitasjonen til å reflektere over muligheten for å utvide til seks timer eksamen:

Til Halvard og Johanne,

Eg viser til e-post frå Johanne 14.12.2017 med invitasjon

«til å reflektere over muligheten til å utvide eksamenstiden, og dessuten – og det er minst like viktig: til å reflektere over hvordan mer tid kan brukes til andre typer prøving: Kan studenten for eksempel prøves i å kommentere en tekst? Hvordan kan oppgavene utfordre dem med hensyn til refleksjon og analyse heller enn kunnskaper og hukommelse?».

Eg støttar retninga i det som kjem til uttrykk i Jan Ove sitt saksførelegg. Utviding av eksamenstida kan også verke positivt gjennom å auke rommet for å *kombinere* ulike oppgåvetypar: i si enklaste form praktikum og teori. Poenget er ikkje at den samla arbeidsbøra skal gjerast større for studentane, men heller at det forhold at det mentalt kan ta noko tid å omstille seg frå eit oppgaveformat til eit anna ikkje lenger blir eit like sterkt motomsyn for oppgaveutvalet.

Andre tekstformat føreset ein tilstrekkeleg tung introduksjon under kurset – eventuelt under føregående kurs – for at det ikkje skal vere urimeleg overfor studentane å bruke slike til eksamen. For forvaltningsretten sitt vedkomande er det naturleg å sjå ei vidare utvikling av prøvingsformene i samanheng med studiereformarbeidet. Ei samling av forvaltningsrettsfaget vil her opne nye dører, særleg skriving av forvaltningsvedtak som eit fagspesifikt tekstformat. Her kan forvaltningsrett I og II kombinerast på ein fin måte. Dette er naturlegvis mogeleg også etter dagens ordning, men kan tvillaust gjerast mest interessant og meiningsfullt for studentane innanfor ein ny modell.

Ut frå det som ved tidlegare høve er opplyst om når endringar må vere vedtekne før kursstart, reknar eg det ikkje som aktuelt å søkje om endringar for jus 123 for dette studieåret. SU-møtet er opplyst å skulle haldast 7. mars – og kurset er i gang 19. mars.

15. januar 2018

Bjørn Henning

I vidare dialog ble henvendelsen også gitt status som aktuell søknad om å endre prøvingsform fra fire timers skoleeksamen til seks timers skoleeksamen for JUS123 Forvaltningsrett II med virkning fra V18. Studieadministrativ avdeling har opplyst at de kan håndtere en slik endring nå.

På dette grunnlaget inviteres studieutvalget til å fatte følgende vedtak:

Følgende prøveordning innføres for to år:

1. Vurderingsformen for JUS123 Forvaltningsrett II endres fra fire timers skoleeksamen uten ordgrense til seks timers skoleeksamen med *absolutt* ordgrense på 3750 ord, innenfor gjeldende budsjettammer.

2. Emneansvarlig/eksamensoppgaveforfatter setter i tillegg setter en *anbefalt* ordgrense som er lavere enn den absolutte.
3. Det kommuniseres til sensorene at kandidatenes evne til å fatte seg i korthet skal tillegges vekt ved sensuren.
4. Emneansvarlig innhenter synspunkter fra Bedre språk, bedre jurister.

[Tilbake til sakslisten](#)